



GRADSKI URED ZA STRATEGIJSKO PLANIRANJE I RAZVOJ GRADA

# Zagreb

**MAKROEKONOMSKI RAZVOJ  
GRADA ZAGREBA I  
FINANSIJSKI REZULTATI  
POSLOVANJA PODUZETNIKA  
U RAZDOBLJU 2008.-2015.**

Autori:

Dr. sc. Nada Rajić

Dr. sc. Tomislav Pejaković

Sanja Lončarić, oec.

Ana Derdić, mag. ing. traff.

p. o. gradonačelnika Grada Zagreba

POMOĆNIK PROČELNIKA

mr. sc. Darko Šiško, dipl. ing. geod.

Zagreb, kolovoz 2016.

## **SADRŽAJ**

UVOD.....	3
I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI RAZVOJA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2008. - 2015.....	4
1. Makroekonomsko okruženje i odabrani ekonomski pokazatelji zagrebačkog gospodarstva .....	4
2. Demografska kretanja 2001.-2015.....	7
3. Dinamika i struktura kretanja BDP-a, BDP-a po stanovniku i bruto dodane vrijednosti..	15
4. Kretanja na tržištu rada Grada Zagreba u razdoblju 2008.-2015.....	19
4.1. Zaposlenost.....	19
4.2. Nezaposlenost.....	26
5. Bruto investicije u dugotrajnu imovinu .....	29
6. Vanjsko-trgovinska razmjena .....	32
II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2008.-2015.....	36
1. Broj poduzetnika i zaposlenih .....	36
2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak .....	38
3. Troškovi za osoblje i prosječne plaće.....	40
4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji .....	42
5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja.....	44
6. Rang lista prvih 10 poduzetnika Grada Zagreba .....	47
7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima.....	48
8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini .....	49
9. Dugovanja građana i poslovnih subjekata .....	51
ZAKLJUČAK .....	53
PRILOG .....	54

## UVOD

Ova analiza daje uvid u kretanje makroekonomskih i finansijskih pokazatelja poduzetnika na području Grada Zagreba u razdoblju 2008. - 2015., uz sagledavanje ekonomske snage Zagreba u Hrvatskoj i ocjenu faze razvoja. Težište je finansijskih pokazatelja na rezultatima u 2015. godini. Analitički se izlažu informacije o kretanju agregiranih rezultata na razini grada u cjelini i po djelatnostima, a u drugom dijelu - finansijski rezultati odnose se na poduzetnike obveznike poreza na dobit koji su prema Zakonu o računovodstvu (Narodne novine br. 109/2007.) obveznici predaje FINI godišnjih finansijskih izvještaja za javnu objavu, osim banaka, osiguravajućih društava, ostalih finansijskih organizacija i uprave.

Cilj je dati prikaz kretanja gospodarskih i makroekonomskih indikatora i temeljem toga ocjeniti stanje i tendencije razvoja, odnose između pojedinih makroekonomskih parametara, te informirati nositelje gradske politike i druge korisnike. Materijal također može poslužiti za sagledavanje kreditnog rejtinga Grada, a predstavlja jednu od polaznih osnova za planiranje budućeg razvoja i izradu Razvojne strategije Grada zagreba/Zagrebplana do 2020. Dva su osnovna izvora podataka za ovaj rad: za I. dio Makroekonomski pokazatelji je Državni zavod za statistiku odnosno gradska statistika, a za II. dio, Godišnji finansijski izvještaji poduzetnika za 2015. godinu, temeljeni na obradi Financijske agencije.

Prema podacima za 2015. proizlazi da je na području Grada Zagreba koncentrirano 18,8% ukupne hrvatske populacije i 32,9% aktivnih poduzetnika Hrvatske, u Gradu se ostvaruje trećina nacionalnog bruto domaćeg proizvoda. To i dalje potvrđuje dominantno značenje i utjecaj Zagreba na gospodarski razvoj države. Novija dinamika finansijskih rezultata u poslovnoj 2015. godini ipak ide u prilog zaključku da i zagrebačko gospodarstvo izlaziti iz recesije.

## **I. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI RAZVOJA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2008. - 2015.**

Hrvatska, kao gospodarski otvorena zemlja s ekonomskim i političkim usmjerenjem prema Europskoj uniji, pod velikim je utjecajem ekonomskih kretanja u EU. Vidljivo je to, kako iz analize međunarodnih ekonomskih pokazatelja prema kojima se velik dio robne razmjene odvija upravo s Europskom unijom, kao i strukture stranih ulaganja u kojima prevladavaju europski ulagači. U strukturi turista također prevladavaju državljeni EU. Stoga je i interes Hrvatske za praćenje promjena u gospodarstvu EU velik, osobito kada je u pitanju oporavak potražnje od kojeg Hrvatska ima velike koristi u pogledu povećanja robnog izvoza i prometa u turizmu, a posredno i na ostatak gospodarstva jer je pristupanje Hrvatske Europskoj uniji olakšalo robnu razmjenu s ostalim državama članicama EU.

### **1. Makroekonomsko okruženje i odabrani ekonomski pokazatelji zagrebačkog gospodarstva**

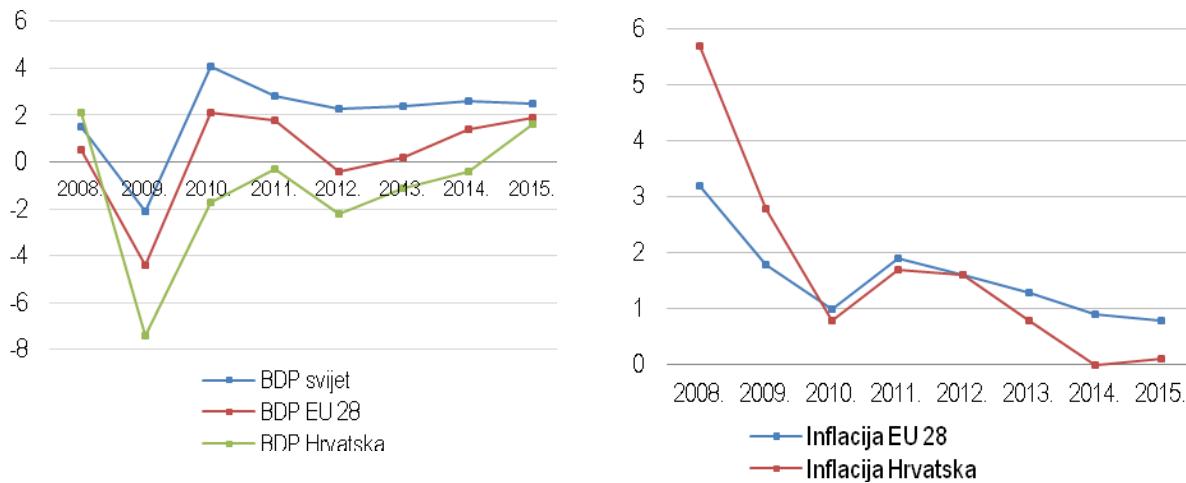
Nakon finansijske krize započete i u Hrvatskoj 2008., zbog međunarodne ekonomske povezanosti, njeni efekti od 2009. preneseni su na realni sektor gospodarstva zemalja Europe i svijeta, uključujući i Hrvatsku.

*Tablica 1. Osnovni gospodarski pokazatelji za svijet, EU 28 i RH 2008.- 2015., realne stope rasta (%)*

Pokazatelji		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
BDP	Svijet	1,5	-2,1	4,1	2,8	2,3	2,4	2,6	2,5
	EU 28	0,5	-4,4	2,1	1,8	-0,4	0,2	1,4	1,9
	Hrvatska	2,1	-7,4	-1,7	-0,3	-2,2	-1,1	-0,4	1,6
Inflacija	EU 28	3,2	1,8	1,0	1,9	1,6	1,3	0,8	0,8
	Hrvatska*	5,7	2,9	0,8	2,07	2,0	0,9	0,0	0,1

Izvor:World Data Bank

\*Nacionalna metodologija indeksa potrošačkih cijena nije striktno komparabilna sa metodologijom Eurostat-a



Slika 1. Realne stope rasta BDP-a u ekonomskom okruženju u razdoblju 2008.-2015.

Prema ovim pokazateljima vidljivo je da je gospodarstvo EU 28 u 2010. i 2011. godini pokazalo izvjesne znakove oporavka, premda je 2012. ponovno zabilježilo lagani pad od 0,4%. Od 2013. do 2015. raste i dostiže realnu stopu od 1,9%, što pokazuje da je većina zemalja Europske unije izlašla iz krize.

Gospodarska kretanja u 2015. godini obilježena su rastom ukupne aktivnosti. Vrlo je značajan podatak da Hrvatska nakon šestogodišnjeg pada gospodarstva, 2015. napokon bilježi vrlo značajan rast BDP-a koji sada s pozitivnim predznakom iznosi 1,6%. Realni bruto domaći proizvod za RH u 2015. godini povećao se za čak 2,0% i tako doveo do promjene predznaka gospodarskih trendova koji su bili u neprekidnoj recesiji od 2009. godine. Ovim pozitivnim trendovima rasta ukupne gospodarske aktivnosti pridonio je prvenstveno značajan rast vrijednosti izvoza roba i usluga, ali i blagi oporavak domaće potražnje odnosno osobne potrošnje kao i investicija u fiksni kapital.

Pozitivni trendovi rasta industrijske proizvodnje nastavljeni su i u 2015. godini. Također su ostvareni i trendovi rasta u području turizma, trgovine na malo, vanjskotrgovinskog prometa, dok je oporavak građevinske aktivnosti još uvijek izostao odnosno smanjen je za 0,6% u odnosu na prethodnu godinu. Prvi put od kad se prate indeksi potrošačkih cijena u Hrvatskoj zabilježena je negativna stopa inflacije od -0,2% u 2014.godini, a nastavljena su deflatorna kretanja i u 2015. te indeks sada iznosi -0,5%.

*Tablica 2. Odabrani makroekonomski pokazatelji Grada Zagreba 2010.-2015., stope rasta/pada, udjeli*

*u RH (% GZ prema prosjeku RH)*

	2010.	Udio u RH	2011.	Udio u RH	2012.	Udio u RH	2013.	Udio u RH	2014.	Udio u RH	2015.	Udio u RH
Stanovništvo, procjena sredinom godine	792.860	17,9	790.450	18,5	793.057	18,6	795.505	18,8	798.424	18,8		
Aktivno stanovništvo	446.191	25,7	438.733	25,8	440.759	25,9	436.385	25,5				
BDP tekuće cijene (mil. HRK)	107.700	33,3	108.791	33,1	110.320	33,4	109.236	33,1				
BDP tekuće cijene (mil. EUR)	14.781	33,3	14.634	33,4	14.675	33,4	14.423	33,1				
BDP po stanačnjiku, EUR	18.645	185,4	18.503	179,2 (RH=100)	18.506	179,7	18.132	177,3				
BDP, realne stope rasta % *	3,3		-1,0		-2,3		-1,9		-		-	
Ukupan broj zaposlenih, stanje 31. ožujka	-3,6	29,0	-2,9	28,8	0,4	29,2	-2,2	29,5	-1,7		1,5	
Broj registrirane nezaposlenosti % godišnje promjene	17,0	11,7	10,8	13,5	1,2	6,2	12,4	6,4	2,5		-14,0	
Stopa registrirane nezaposlenosti % *	7,7	17,4	8,2	17,8	9,5	18,9	10,8	20,2	11,2	19,6	9,6	17,4
Bruto investicije u dugotrajanu imovinu, nominalno	-28,4	64,3	-11,4	57,9	-3,8	58,7	8,2	62,1	-5,0	57,2		
Izvoz – robni, % god. promjena, u HRK	10,4	35,1	3,9	33,2	11,9	36,6	4,1	38,0	2,6	35,8	2,8	33,2
Uvoz – robni, % god. promjena, u HRK	-3,1	58,9	8,7	58,3	3,0	59,6	0,7	58,6	-4,1	53,8	3,9	51,9
Neto plaće Ø mjesечно – ukupno, HRK	6.291	117,7	6.426	118,1	6.385	116,6	6.442	116,8	6.465		6.438	113,2
Dolasci turista, % god. promjena	5,1	6,3	9,7	6,4	5,0	6,5	14,2	7,1	10,4	7,4	11,4	7,5
Promet u trgovini na malo, realne stope u % *	2,8	-1,8	-5,0	1,0	-2,5	-4,2	0,1	-0,6	-2,5	0,4	-	2,4
Broj aktivnih pravnih osoba, % god. promjena	7,5	32,4	-6,1	33,4	8,1	33,4	11,2	33,3	9,9	33,3	8,3	33,3
Indeks potrošačkih cijena – inflacija, % god. promjena *	-	1,1	-	2,3	-	3,4	-	2,2	-	-0,2	-	-0,6

Izvor: Statistički ljetopis DZS, Priopćenja DZS, [www.dzs.hr](http://www.dzs.hr), [www.zagreb.hr/statistika](http://www.zagreb.hr/statistika)

\* podaci u drugom stupcu ovdje se odnose na RH.

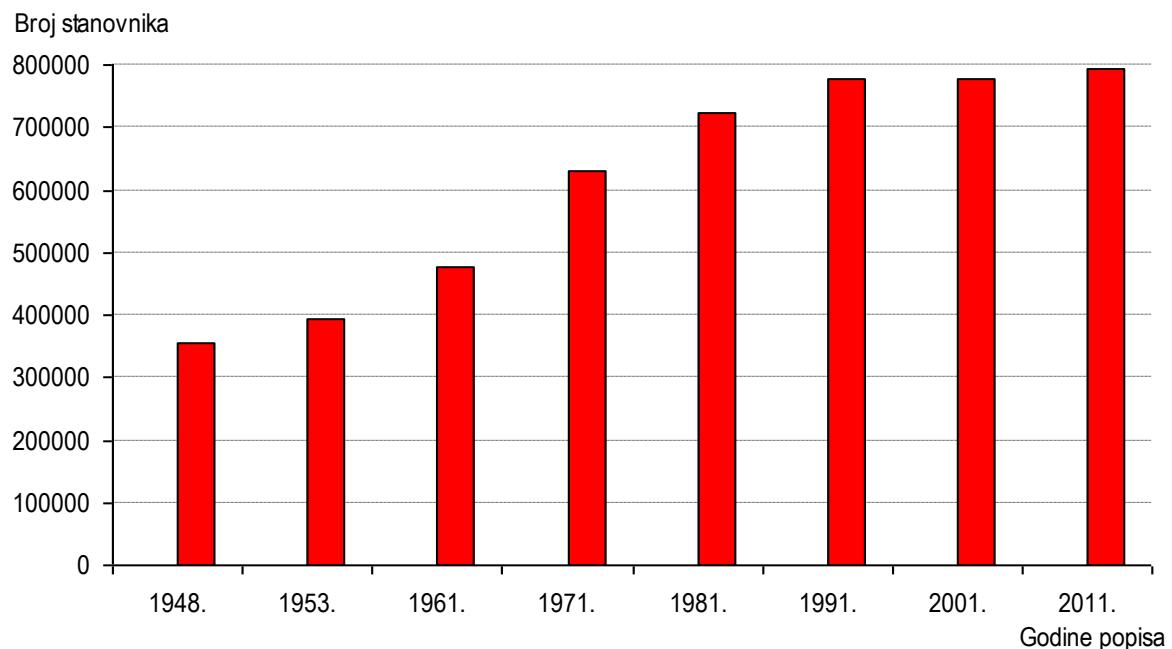
Kako kretanje realne stope rasta BDP-a na razini Hrvatske u 2014. i 2015. pokazuje pozitivna kretanja, to upućuje na očekivanja da će statistički podaci i za Grad Zagreb ( koji još nisu objavljeni na razini županija) također potvrditi pozitivna kretanja stope rasta, što je jedan od indikatora izlaska gospodarstva iz višegodišnje krize. Najnovije prognoze ekonomskih kretanja za 2016. i 2017. upućuju na ubrzanje rasta gospodarstva Hrvatske (procjena rasta realnog BDP-a za 2016. revidirana je za 0,4% te sada iznosi 1,9%, dok je procjena za 2017. također nešto viša nego ranije i iznosi 2,1%). Za hrvatsko je gospodarstvo i dalje od izuzetne važnosti tržište Europske unije na koju se odnosi 66,6% ukupnog robnog izvoza, posebno naših glavnih trgovinskih partnera: Italije, Njemačke i Slovenije.

U nastavku detaljnije se izlaže dinamika kretanja i strukturna analiza osnovnih makroekonomskih indikatora razvoja Grada u razdoblju 2008. do 2015. s naglaskom na posljednjoj poslovnoj godini te usporedba s kretanjem istih pokazatelja na razini Hrvatske.

## **2. Demografska kretanja 2001.-2015.**

Demografska kretanja obrađena su prema rezultatima Popisa stanovništva 2011., uz novije godišnje procjene i podatke vitalne statistike. U nastavku je dan i prikaz demografskih kretanja koja se mogu prikazati i na temelju procjene broja stanovništva obzirom da je od Popisa 2011. prošlo već nekoliko godina, kako bi se prikazala trenutna kretanja stanovništva u razdoblju nakon Popisa, odnosno u razdoblju 2011.-2015. godine.

Rezultati Popisa stanovništva iz 2011. potvrđuju da je Grad Zagreb u međupopisnom razdoblju 2001.-2011. ostao u fazi niskog, premda nešto dinamičnijeg demografskog rasta, u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje. Naime, relativna međupopisna promjena ukupnog broja stanovnika evidentirana Popisom 2011., u odnosu na 2001., iznosi +1,4% što znači da se prosječni godišnji rast stanovništva u ovom razdoblju kretao po stopi od 0,13%. Grad Zagreb se prema tome od 2001.-2011. godine apsolutno povećao za 10.872 nova stanovnika ili prosječno 1.087 osoba godišnje. To pokazuje nastavak ranije započetih trendova usporavanja demografskog rasta Zagreba u odnosu na ranija kretanja.



*Slika 2. Kretanje broja stanovnika Grada Zagreba 1948.-2011.*

Ukupna se populacija Hrvatske 2001.-2011. godine smanjila za 3,5%, a u Gradu Zagrebu došlo je do porasta za 1,4%. Stanovništvo naselja Zagreb se smanjilo za 2.700 stanovnika odnosno 0,4%. Od 70 naselja koja su u sastavu Grada Zagreba, 48 naselja imalo je porast broja stanovnika (ukupno 15.087), a 24 naselja smanjenje (ukupno 4.215). Prema tome, može se zaključiti da središnje naselje Zagreb gubi stanovništvo dok istodobno na području pojedinih okolnih naselja u sastavu Grada Zagreba i Zagrebačke županije stanovništvo raste, ali sporijom dinamikom u odnosu na prethodno međupopisno razdoblje.

*Tablica 3. Promjena broja stanovnika po naseljima Grada Zagreba 2001. i 2011.*

	Ukupan broj stanovnika		Apsolutna promjena	Indeks 2011./2001.	Prosječna godišnja stopa rasta-pada
	2001.	2011.			
Grad Zagreb - ukupno	779.145	790.017	10.872	101,4	0,14
-naselje Zagreb	690.953	688.163	-2.790	99,6	-0,04
-naselje Sesvete	44.914	54.085	9.171	120,4	1,88
-ostala naselja (68)	43.278	47.769	4.491	110,4	0,99
-južna naselja (31)	23.456	26.753	3.297	114,1	1,32
-istočna naselja (37)	19.822	21.016	1.194	106,0	0,59

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po naseljima, DZS, Zagreb, 2002.  
Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo po naseljima, DZS, Zagreb, 2012.

S demografsko-statističkog aspekta, na rast stanovništva Zagreba u posljednjem međupopisnom razdoblju utjecao je prvenstveno pozitivni migracijski saldo odnosno pozitivna razlika između broja doseljenih i odseljenih, a u manjoj mjeri prirodni prirast.

*Tablica 4. Promjena broja stanovnika po gradskim četvrtima Grada Zagreba 2001. - 2011.*

	Ukupan broj stanovnika		Apsolutna promjena	Indeks 2011./2001.	Prosječna godišnja stopa rasta-pada
	2001.	2011.			
<b>Grad Zagreb</b>	<b>779.145</b>	<b>790.017</b>	<b>10.872</b>	<b>101,4</b>	<b>0,14</b>
Donji Grad	45.108	37.024	-8.084	82,1	-1,95
Gornji Grad-Medveščak	36.384	30.962	-5.422	85,1	-1,60
Trnje	45.267	42.282	-2.985	93,4	-0,68
Maksimir	49.750	48.902	-848	98,3	-0,17
Peščenica-Žitnjak	58.283	56.487	-1.796	96,9	-0,31
Novi Zagreb-istok	65.301	59.055	-6.246	90,4	-1,00
Novi Zagreb-zapad	48.981	58.103	9.122	118,6	1,72
Trešnjevka-sjever	55.358	55.425	67	100,1	0,01
Trešnjevka-jug	67.162	66.674	-488	99,3	-0,07
Črnomerec	38.762	38.546	-216	99,4	-0,06
Gornja Dubrava	61.388	61.841	453	100,7	0,07
Donja Dubrava	35.944	36.363	419	101,2	0,12
Stenjevec	41.257	51.390	10.133	124,6	2,22
Podsused-Vrapče	42.360	45.759	3.399	108,0	0,78
Podsljeme	17.744	19.165	1.421	108,0	0,77
Sesvete	59.212	70.009	10.797	118,2	1,69
Brezovica	10.884	12.030	1.146	110,5	1,01

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. godine, Stanovništvo po gradskim četvrtima, DZS, Zagreb, 2002.  
Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo po gradskim četvrtima, DZS, Zagreb, 2012.

Pozitivni prirodni prirast i migracijski saldo posljednjih godina, bilježi se na području četvrti: Novi Zagreb-zapad, Gornja i Donja Dubrava, Podsused-Vrapče, a najviše na području četvrti Stenjevca i Sesveta, gdje je i najveći porast ukupnog stanovništva.

Pozitivno kretanje stanovništva imaju također četvrti: Brezovica, Podsljeme, Podsused-Vrapče, i Trešnjevka-sjever, dok se područje depopulacije središnjeg područja grada u ovom razdoblju proširilo na prostor četvrti Trešnjevka-jug i Peščenice-Žitnjak.

Daljnje opadanje ukupnog broja odvija se u središnjem dijelu grada odnosno u centralnim gradskim četvrtima: Donjem i Gornjem Gradu-Medveščaku, kao i Novom Zagrebu-istok, prvenstveno radi starenja stanovništva te internog preseljenja stanovništva mlađih dobnih skupina u druge dijelove grada s novijom stambenom izgradnjom.

Gustoća je stanovništva u Gradu Zagrebu povećana sa 1.215 na 1.232 stanovnika po km<sup>2</sup>, uz nastavak ranije uočenih tendencija demografske decentralizacije u prostoru.

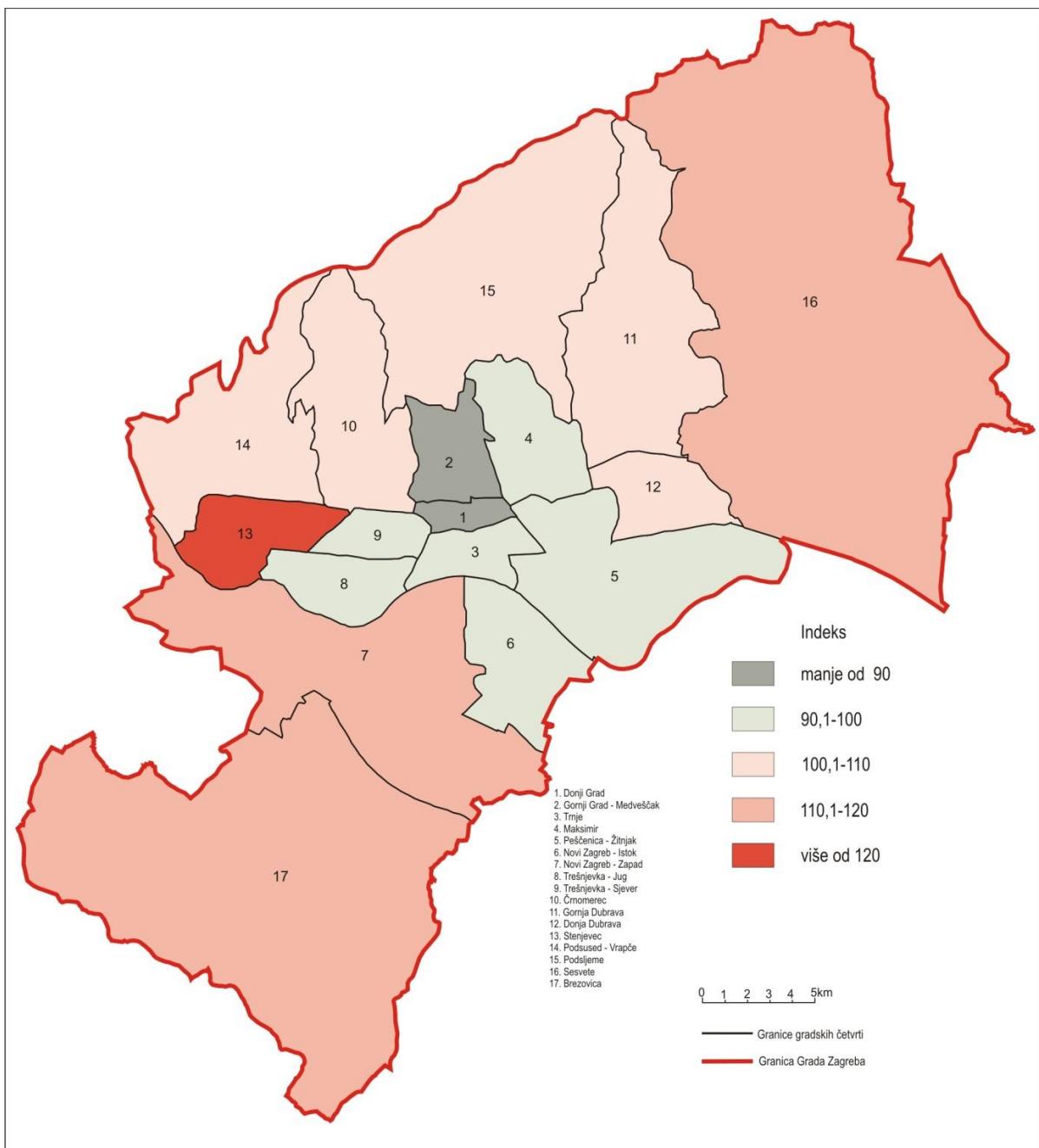
Analiza kretanja stanovništva po naseljima u Gradu Zagrebu ukazuje da je centralno naselje Zagreb u blagom opadanju (indeks 99,6), a u upravno-teritorijalnom obuhvatu Grada Zagreba demografski najintenzivnije raste istočno središnje naselje Sesvete (indeks 120,4). Slijede druga prigradskih naselja sesvetskog područja, te veća naselja južnog dijela Grada oko i ispod zagrebačke obilaznice.

Ovakva demografska kretanja odvijaju se, prvenstveno zahvaljujući doseljavanju stanovništva na ovo područje u ranijem razdoblju, dobnoj strukturi, povezano s dostignutom razinom razvoja, te dalnjem osnaživanju društvene i komunalne infrastrukture te stambene izgradnje. Dosadašnja razvojna istraživanja potvrđuju da je rast zagrebačkog stanovništva, podržan migracijama, bio u pozitivnoj korelaciji s ukupnim društvenim, posebno gospodarskim razvojem.

Udio stanovništva naselja Zagreb u ukupnom stanovništvu upravno-teritorijalnog obuhvata Grada Zagreba u posljednjih deset godina nastavio se smanjivati, kao nastavak ranije započetih tendencija, budući da demografski raste gradska okolica odnosno intenzivira se proces metropolizacije grada u gradsku regiju.

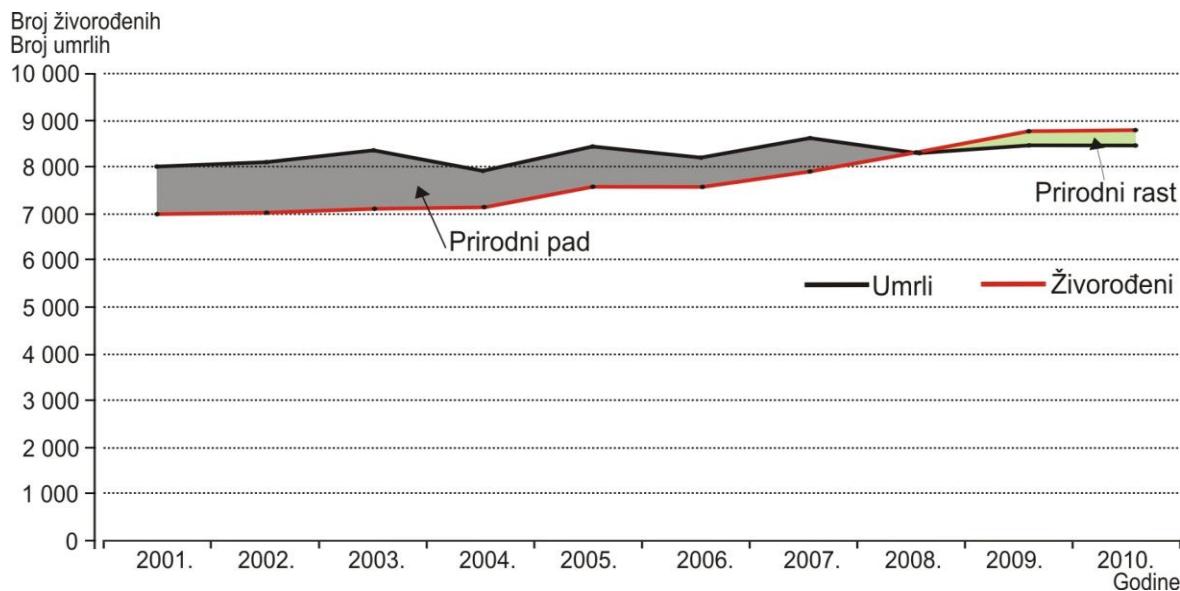
Prirodni prirast od 1992. godine u negativnoj je fazi bio sve do 2008. godine, od kada je ponovno u blagom porastu 2008. (26), 2009. (321), 2010. (327), 2011. (15) i 2012. (65 više živorođenih od umrlih). Grad Zagreb i njegovo okolno područje (Zagrebačka županija) imali su u ovom razdoblju najveći pozitivni neto saldo migracija od svih drugih županija.

Broj živorođenih u stalnom je porastu od 2001. godine kada je iznosio 7.013 da bi od 2008. prešao brojku od osam tisuća i nastavio dalje rasti približavajući se brojci od devet tisuća. Od 2008. godine u Gradu Zagrebu zabilježene su značajnije promjene kod prirodnog kretanja stanovništva.



*Slika 3. Gradske četvrti Grada Zagreba prema indeksu promjene broja stanovnika 2001.-2011.*

Prirodni prirast na početku ovog razdoblja bio je negativan (-1.027) da bi na kraju ovog razdoblja bio pozitivan i 2010. godine iznosio 327. Rezultat ovakvog razvoja prirodnog kretanja stanovništva u ovom razdoblju proizlazi iz nekoliko čimbenika. Grad Zagreb ima jednu od najboljih populacijskih politika u državi s obzirom na novčane potpore i davanja za novorođenu djecu, subvencije u predškolskom odgoju i cijene vrtića koje plaćaju roditelji, subvencije u osnovnim i srednjim školama (besplatni udžbenici).



Slika 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Zagreba od 2001. do 2010.

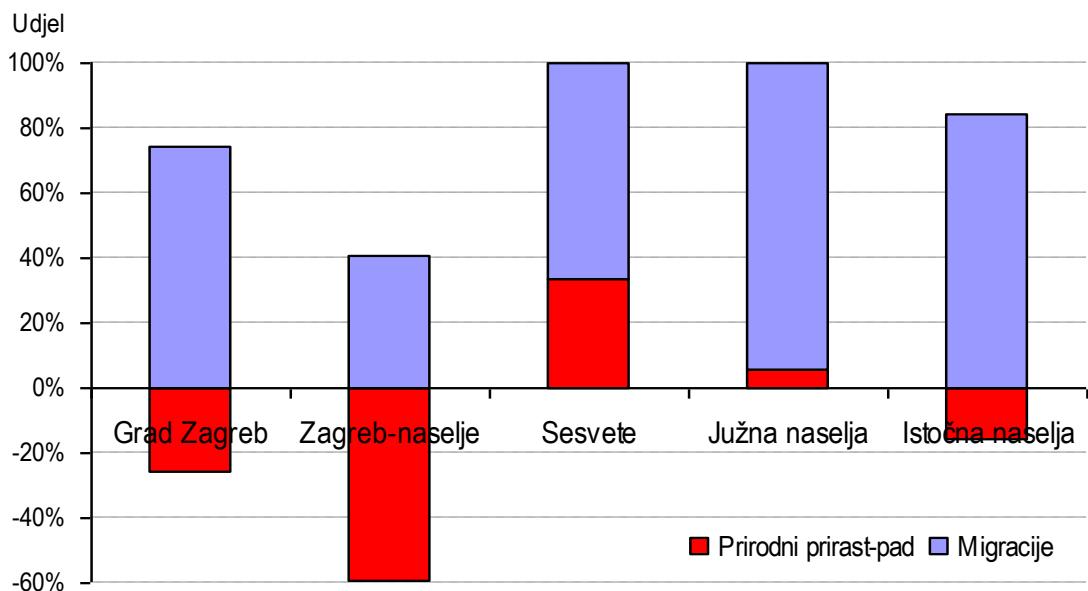
Za razliku od prethodno promatranog međupopisnog razdoblja, u posljednjem razdoblju 2011.-2015. ukupno je u Gradu Zagrebu živorođeno 41.550 djece, a umrlo je 42.265 osoba, što znači da se dogodio drastičan prirodni pad u ovom razdoblju te je poprimio debeli negativni predznak od -715 dok je za isto razdoblje prošle godine bio pozitivan i iznosio 67 osoba. U ovom razdoblju prirodni je pad bio zabilježen samo 2013.godine da bi se 2015. povećao čak sedam puta. Opća stopa nataliteta u istom razdoblju bila je konstantna i iznosila 10,6‰, osim u 2013. godini kada je pala na 10,4‰, dok je opća stopa mortaliteta sa 10,6‰ u 2011. pala na 10,5‰ i održala se takvom od 2012. do 2014. godine. Stopa prirodnog priraštaja oscilirala je od 0 (2011.) do 0,1‰ (2014.).

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva Grada Zagreba u radobluju 2011.-2015.

	Živorođeni		Umrli		Prirodni prirast	
	Broj	Stope na 1000 stan. (%)	Broj	Stope na 1000 stan. (%)	Broj	Stope na 1000 stan. (%)
2011.	8.411	10,6	8.396	10,6	15	0
2012.	8.394	10,6	8.329	10,5	65	0,1
2013.	8.254	10,4	8.360	10,5	-106	-0,1
2014.	8.452	10,6	8.359	10,5	93	0,1
2015.	8.039	10,0	8.821	11,0	-782	-0,97
2011.-2015.	41.550	-	42.265	-	-715	-0,91

Izvor: Prirodno kretanje stanovništva RH od 2011.-2015., Priopćenja 7.1.1., DZS

Globalni čimbenik povećanja nataliteta je kretanje životnog standarda, što je povezano s ukupnim gospodarskim i društvenim razvojem.



*Slika 5. Udio prirodnog prirasta/smanjenja i neto migracije u ukupnoj promjeni stanovništva Grada Zagreba u međupopisnom razdoblju 2001. -2011.*

*Tablica 6. Migracije i migracijska kretanja u Gradu Zagrebu 2011.-2015.*

Grad Zagreb	Dosedjeni			Odseljeni			Saldo ukupne migracije
	ukupno	iz druge županije	iz inozemstva	ukupno	u drugu županiju	u inozemstvo	
2011.	10.926	8.883	2.043	8.787	6.788	1.999	2.139
2012.	10.548	8.241	2.307	8.396	6.409	1.987	2.152
2013.	11.606	9.012	2.594	8.735	6.731	2.004	2.871
2014.	13.116	10.376	2.740	10.076	6.955	3.121	3.040
2015.	13.755	10.886	2.758	9.335	6.466	5.046	4.420
2011.-2015.	59.951	47.398	12.442	45.329	33.349	14.157	14.622

Izvor: Migracija stanovništva RH 2011.-2015., Priopćenja 7.1.2., DZS

U ovom četverogodišnjem razdoblju 2011.-2015. nakon Popisa 2011., Grad Zagreb bilježi pozitivan ukupni saldo migracija od 14.622 stanovnika. Ukupno je u Grad Zagreb doselilo 59.951 osoba, od toga iz drugih županija 47.398 a iz inozemstva 12.442. U istom razdoblju je u druge županije odselilo 33.349, a u inozemstvo 14.157 osoba. Dok je ukupan saldo migracija za isto razdoblje za RH s inozemstvom bio negativan i iznosio je -41.132.

Ovaj pozitivni migracijski saldo pokazuje kako je Grad Zagreb i njegovo neposredno okruženje bilo najprivlačnije odredište kako unutarnjih, tako i vanjskih migracija. Broj doseljenih u ovom razdoblju u značajnom je porastu zbog relativno povoljnijeg gospodarskog rasta u odnosu na ostale županije. Doseљavanje u Grad Zagreb svakako je doprinijelo i pozitivnom prirodnom prirastu u ovom razdoblju.

*Tablica 7. Procjena broja stanovnika Grada Zagreba i RH nakon Popisa 2011.*

Županija	2011.*	2012.*	2013.*	2014.*
Republika Hrvatska	4.284.889	4.267.558	4.255.689	4.238.389
Grad Zagreb	790.017	793.057	795.505	798.424

\* Procjene broja stanovnika sredinom 2011., 2012., 2013. i 2014. izračunane su na temelju podataka Popisa 2011.  
Izvor: Procjene stanovništva RH 2011.-2014., Priopćenja 7.1.4., DZS

Državni zavod za statistiku procjenjuje broj stanovnika sredinom godine za svaku godinu nakon popisa stanovništva, a procjenom za 2015. još se ne raspolaže (objava se očekuje u rujnu 2016.). Za razdoblje 2011.-2014. procjena je izračunata na temelju podataka Popisa 2011., prirodnoga kretanja i migracijskog salda.

Prema procjeni sredinom 2014. Republika Hrvatska imala je 4.238.389 stanovnika, od toga 2.045.801 muškarca i 2.192.588 žena. U odnosu na procjenu prethodne godine, broj stanovnika smanjio se za 17.300 osoba ili 0,4%. Unatoč smanjenju ukupnog broja stanovnika, tri županije bilježe lagan porast stanovništva (Istarska županija, Dubrovačko-neretvanska županija i Grad Zagreb), od čega Grad Zagreb sredinom 2014. godine bilježi porast za 2.919 stanovnika u odnosu na 2013. (0,37%), i za 8.407 u odnosu na 2011. godinu ili 1,1%. U odnosu na procjenu prethodne godine, najveći relativni pad broja stanovnika zabilježen je u Sisačko-moslavačkoj županiji, 3.061 ili 1,83%. Iako višegodišnji niz podataka o broju stanovnika zbog razlike u metodologiji nije neposredno usporediv, može se uočiti nastavak trenda kretanja određenih pokazatelja.

Demografska kretanja, posebno kvalitativna obilježja stanovništva, temelj su za projekciju tržišta radne snage i zaposlenosti i važan su indikator za planiranje gospodarskog, obrazovnog, zdravstvenog i socijalnog razvoja.

Promatrano s pozicije dugoročnijeg gospodarskog razvoja Grada Zagreba, udio radnog kontingenta u ukupnom stanovništvu aktualizira temu poticanja poduzetništva i stvaranja takvog poduzetničkog okruženja koje će voditi rastu zaposlenosti i ukupnog blagostanja.

### **3. Dinamika i struktura kretanja BDP-a, BDP-a po stanovniku i bruto dodane vrijednosti**

Grad Zagreb najjače je gospodarsko središte Hrvatske u kojem se ostvaruje trećina nacionalnog BDP-a, pri čemu se udio BDP-a Grada Zagreba povećao od 31,9% u 2008. do 33,1% u 2013. godini.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, temeljenim na novom Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa iz 2010. godine (ESA 2010) koja je zamijenila postojeći metodološki okvir ESA 95 i u primjeni je od rujna 2014., Grad Zagreb je prema posljednjim raspoloživim konačnim podacima za 2013. ostvario ukupan bruto domaći proizvod (BDP), kao glavni indikator razvijenosti i veličine gospodarstva, u iznosu od 109,236 mil. HRK (14,423 mil. EUR), što je nominalno bilo za 0,3% manje prema prethodnoj godini i činilo trećinu BDP-a Hrvatske, a realno je to bilo još uvijek manje za 1,9 % u odnosu na prethodnu, 2012. godinu.

*Tablica 8. Bruto domaći proizvod – Republika Hrvatska i Grad Zagreb, 2013., tekuće cijene*

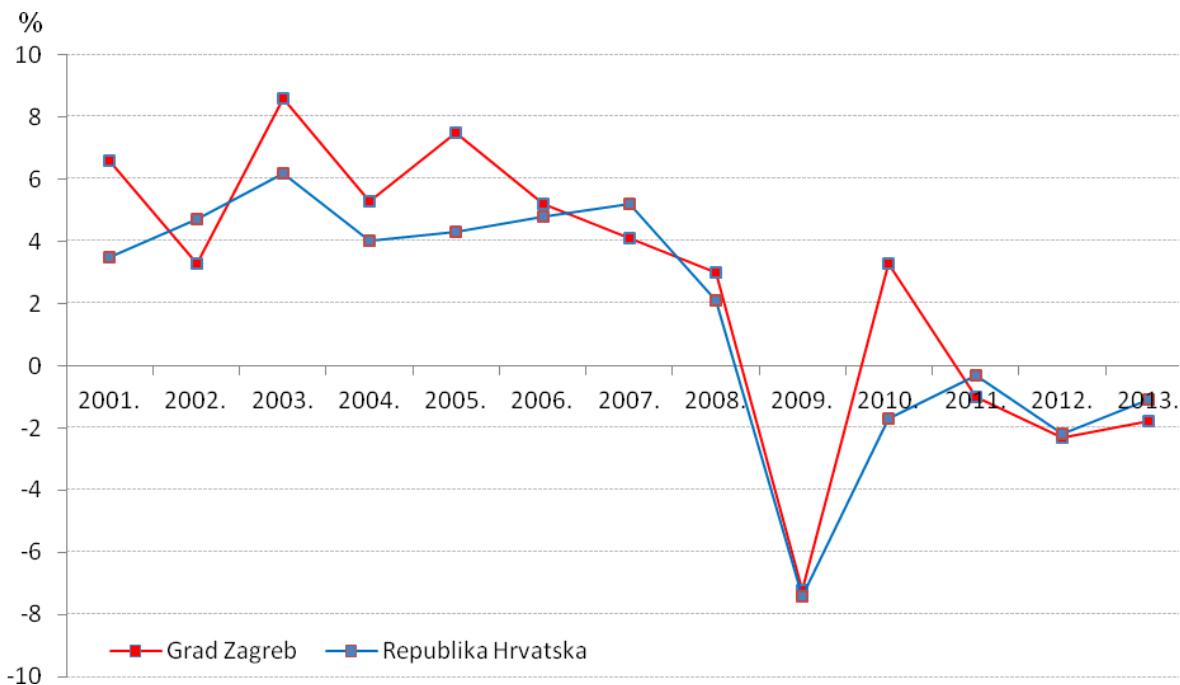
RH/GZ	BDP		Struktura po županijama % (RH=100)	BDP po stanovniku		Indeks RH=100
	mil. HRK	mil. EUR		HRK	EUR	
Republika Hrvatska	329.571	43.516	100,0	77.465	10.228	100,0
Grad Zagreb	109.236	14.423	33,1	137.321	18.132	177,3

Izvor: Bruto domaći proizvod za RH, NKPJS - 2. razina i županije u 2013., Priopćenje br. 12.1.3. /2016.

BDP Grada Zagreba iznosio je oko 109 milijardi kuna u tekućim cijenama 2013., uz BDP po stanovniku na razini od 18.132 €, što je bilo 77,3% iznad državnog prosjeka (10.228). Odnos BDP po stanovniku u glavnim gradovima prema nacionalnom prosjeku u zemljama Europske unije također se kreće između u rasponu 1,5-2 puta (Zagreb/RH 1,77) u korist glavnih gradova. Hrvatski BDP po stanovniku u razdoblju 2008.-2010. bio je na razini od 64% prosjeka 28 država članica Europske unije, dok je za 2013. pao na oko 60%.

Ostvareni BDP pripadajuće regije Kontinentalne Hrvatske u istoj godini činio je ukupno 68,1% ostvarenog na državnoj razini, pri čemu se dakle na području Grada Zagreba ostvarila gotovo polovica regionalnog BDP-a. Do tada je prosječni BDP po

stanovniku na razini Kontinentalne Hrvatske iznosio tek nešto iznad nacionalnog prosjeka (10.500 EUR p.c.).



Slika 6. Kretanje godišnje stope rasta BDP u razdoblju 2001.-2013., realne stope, usporedba Grada Zagreba i Republike Hrvatske

O sektorskoj strukturi gospodarstva najbolje govore podaci o strukturi bruto dodane vrijednosti koja se relativno sporo mijenja, premda se u Hrvatskoj posljednjih 20 godina najveće promjene odvijaju u pravcu smanjenja udjela primarnog i sekundarnog sektora, a rasta sektora usluga. Nakon rata u Hrvatskoj, od 1996. također je došlo do znatnih promjena u strukturi bruto domaćeg proizvoda i u Gradu Zagrebu, posebno kada se uspoređuje u odnosu na osamdesete godine 20. stoljeća. Prema tadašnjim statističkim podacima djelatnost zagrebačke industrije sudjelovala je s gotovo 40 postotnim udjelom (39,9%) u ukupnoj novododanoj vrijednosti, građevinarstvo je također imalo veći udjel nego danas (10,8%), a trgovina 23,7%, dok je finansijski sektor činio svega 5,5%.

Prema novim podacima za 2013. u Gradu Zagrebu na prvom je mjestu u strukturi stvaranja bruto dodane vrijednosti djelatnost trgovine s udjelom od 19,7%, zatim javna uprava, obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb i druge djelatnosti sa 13,5% u 2013. Udio industrije i dalje opada i čini svega 9,3%. U Hrvatskoj je njen udio veći i iznosi 12,4%, s tendencijom neznatnog rasta posljednjih godina. U strukturi BDV

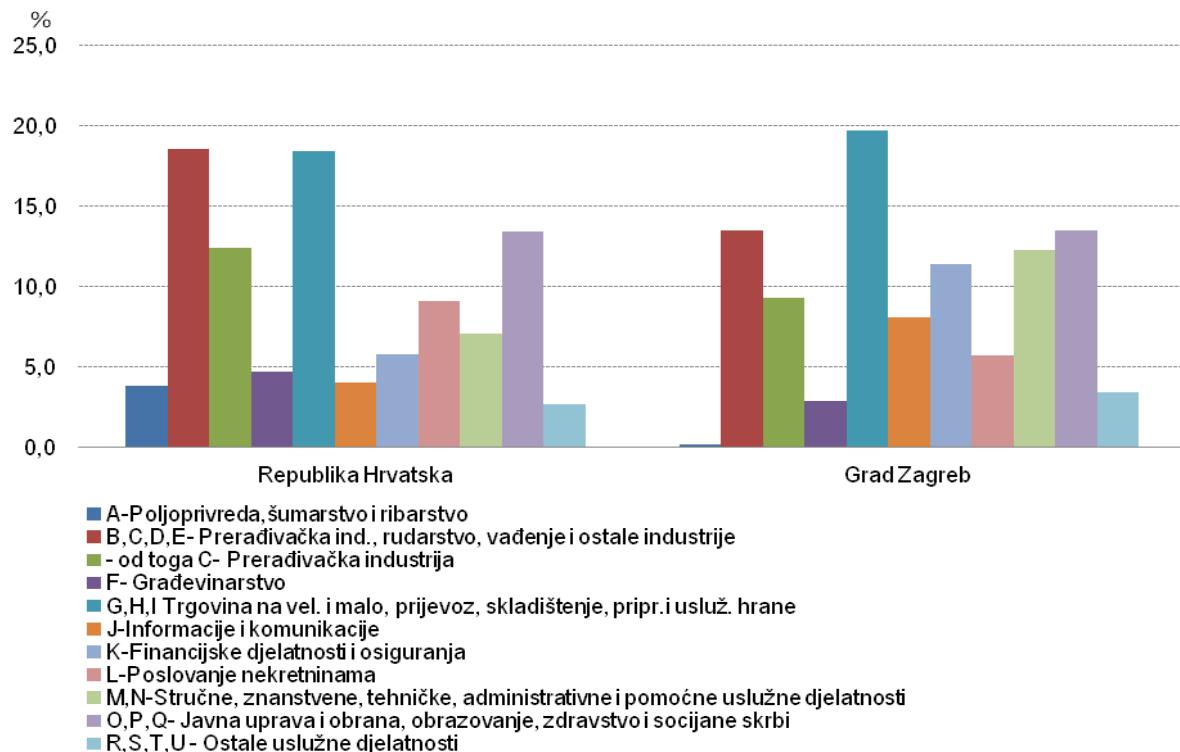
gospodarskih djelatnosti na razini Hrvatske, Zagreb ima natprosječan udio u djelatnostima: informacija i komunikacija (65,6%), u finansijskom sektoru od 62,7%, zatim u stručnim, znanstvenim, tehničkim, administrativnim i sličnim (55,5%) kao i u ostalim uslužnim djelatnostima.

*Tablica 9. Struktura bruto dodane vrijednosti Grada Zagreba po djelatnostima NKD-a, 2013.  
-u mil. kuna, bazične cijene*

	Republika Hrvatska		Grad Zagreb		Udio Grada Zagreba u RH
	vrijednost	struktura (%)	vrijednost	struktura (%)	
A-Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	12.205	3,8	203	0,2	1,7
B,C,D,E- Prerađivačka ind., rudarstvo, vađenje i ostale industrije	58.997	18,6	13.712	13,5	23,2
- od toga C- Prerađivačka industrija	39.240	12,4	9.470	9,3	24,1
F- Građevinarstvo	14.953	4,7	2.982	2,9	19,9
G,H,I Trgovina na vel. i malo, prijevoz, skladištenje, pripr.i usluž. hrane	58.359	18,4	20.008	19,7	34,3
J-Informacije i komunikacije	12.525	4,0	8.216	8,1	65,6
K-Financijske djelatnosti i osiguranja	18.389	5,8	11.528	11,4	62,7
L-Poslovanje nekretninama	28.797	9,1	5.815	5,7	20,2
M,N-Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	22.455	7,1	12.465	12,3	55,5
O,P,Q- Javna uprava i obrana, obrazovanje, zdravstvo i socijane skrbi	42.555	13,4	13.723	13,5	32,2
R,S,T,U - Ostale uslužne djelatnosti	8.591	2,7	3.427	3,4	39,9
<b>Ukupno- Bruto dodana vrijednost</b>	<b>317.066</b>	<b>100,0</b>	<b>101.549</b>	<b>100,0</b>	<b>33,1</b>

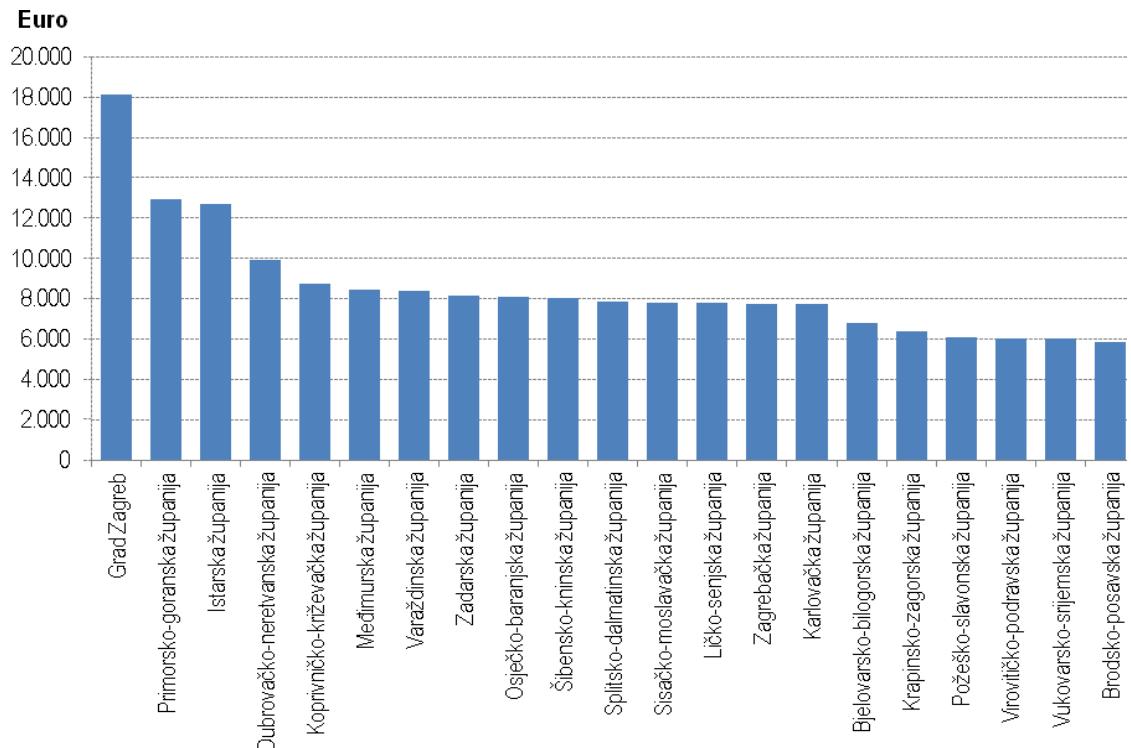
Izvor: Priopćenje DZS, 12.1.3., 2016.

U promatranom razdoblju Zagreb bilježi pad fizičkog obujma industrijske proizvodnje koji je za 2009. godinu iznosio 5,6% prema 2008., odnosno kumulativno više od 10% u usporedbi sa 2007. Otada se ne raspolaže statističkim podacima o kretanju proizvodnje na razini županija, pa ni Grada Zagreba. Ocjenjuje se da je industrijska proizvodnja Zagreba u 2013. bila realno na razini od oko 75% ostvarenja iz 1989. godine.



Slika 7. Struktura bruto dodane vrijednosti Grada Zagreba po djelatnostima NKD-a, 2013.

Unatoč ne baš blistavim kretanjima, prema indikatoru BDP-a po stanovniku, Grad Zagreb je i dalje predvodnik u skupini županija koje su iznad nacionalnog prosjeka i u 2013. imao je za 77,3% veći ovaj indikator od nacionalnog prosjeka. U skupini županija s iznad prosječnim BDP/stanovniku 2013. bile su još samo Istarska i Primorsko-goranska županija, dok su sve ostale bile niže od nacionalnog prosjeka, a od regija je to samo Kontinentalna Hrvatska (indeks 101,7 prema RH= 100). Zagreb je mjereno prema strukturi BDV-a u 2013. i dalje financijsko i informacijsko središte te središte stručnih, znanstvenih i ostalih uslužnih djelatnosti.



*Slika 8. Rangiranje županija RH prema BDP po stanovniku u EUR, 2013.*

#### **4. Kretanja na tržištu rada Grada Zagreba u razdoblju 2008.-2015.**

##### **4.1. Zaposlenost**

Uvidom u strukturu gospodarstva Grada Zagreba iz razdoblja prije 1990. godine mjereno indikatorom zaposlenosti, potvrđuje se da je najviše zaposlenih u Zagrebu bilo u industriji (107.710 ili 29,8%, prema podacima iz 1989.), dok je prema podacima za 2015. u industriji sa srodnim djelatnostima radilo 49.114 zaposlenih<sup>1</sup> i konstantno je u opadanju. To znači da je zaposlenost u zagrebačkoj industriji u posljednjih 26 godina više nego prepolovljena.

Ukupno gledano, u strukturi zaposlenosti tijekom prošle godine ostvarene su pozitivne promjene na tržištu rada tj. došlo je do blagog povećanja zaposlenosti, značajnijeg smanjenja nezaposlenosti te slijedom toga i do smanjena stope nezaposlenosti.

<sup>1</sup>Od ukupnog broja zaposlenih u „industriji BCDE“ u rudarstvu i vađenju (B) zaposleno je 1.163, u prerađivačkoj industriji (C) 41.081, u opskrbi električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D) 3.411, a u opskrbi vodom; uklanjanju otpadnih voda, gospodarenju otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (E) 3.459 zaposlenika.

U razdoblju 1989.–2015. također je došlo do drastičnog pada zaposlenih u građevinarstvu za 48,0%, dok je u trgovini došlo do porasta čak za 69,2%. I ostale uslužne djelatnosti turizam, ugostiteljstvo, finansijski sektor te informacije i komunikacije, također bilježe porast zaposlenih, posebno od 2005. godine.-vidi podatke iz žute knjige.

*Tablica 10. Kretanje ukupno zaposlenih u Gradu Zagrebu 2008.-2015.*

Godine	Ukupno zaposleni	Zaposleni u pravnim osobama*	Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama	Zaposleni osiguranici poljoprivrednici	Nezaposleni	Stopa registrirane nezaposlenosti (%)
2008.	421.585	374.108	46.725	752	27.808	6,2
2009.	424.263	378.938	44.635	690	28.513	6,3
2010.	408.864	367.764	40.479	621	37.327	8,4
2011.	397.365	359.430	37.348	587	41.368	9,4
2012.	398.890	362.889	35.426	575	41.869	9,5
2013.	390.469	356.065	33.864	540	47.055	10,8
2014.	383.967	351.919	31.521	527	48.243	11,2
2015.	389.888	359.288	30.082	518	41.484	9,6

Izvor: Zaposlenost i nezaposlenost 2008.-2015., Godišnja priopćenja, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, Odjel za statistiku, [www.zagreb.hr](http://www.zagreb.hr)

\* Uključen je procijenjeni broj zaposlenih u poslovnim subjektima koji zapošljavaju manje od 10 zaposlenih. Ovaj dio pokazuje znatan porast, na što u mnogome utječu statističke metodološke promjene.

U ukupnoj zaposlenosti Grada Zagreba udio zaposlenih u zagrebačkoj prerađivačkoj industriji u 2015. godini iznosio je 10,5%, u poljoprivredi je bilo najmanje zaposlenih 0,4%, dok je najveći udio od gospodarskih djelatnosti imala trgovina 17,9%. Udjeli ostalih gospodarskih djelatnosti kreću se u rasponu od 5 do 8,7%. U finansijskom posredovanju zaposleno je 5,1%, u prijevozu i skladištenju 5,0%, u građevinarstvu 5,6%, u informacijama i komunikacijama 5,7% te u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima i javnoj upravi po 8,7%.

Nekadašnje prvenstvo Zagreba po zaposlenosti u industriji, danas su preuzele negospodarske (uprava, obrazovanje, zdravstvo i sl.) djelatnosti a od gospodarskih trgovina. U ovom razdoblju 2008.-2015. primjetan je pad broja zaposlenih u industriji za 35,0% te u svim gospodarskim djelatnostima zajedno od čak 10,9%. Porast zaposlenosti u ovom sedmogodišnjem razdoblju vidljiv je jedino u negospodarskim djelatnostima, i to za čak 6,4%.

Tablica 11. Zaposleni u gospodarskim i izvan gospodarskim djelatnostima u GZ 2008.-2015.

Godine	Zaposleni (broj)				Zaposleni struktura (%)			
	Ukupno	gospodarske djelatnosti	prerađivačka industrija	izvan gospodarske djelatnosti	Ukupno	gospodarske djelatnosti	prerađivačka industrija	izvan gospodarske djelatnosti
2008.	420.833	333.990	63.168	86.843	100,0	79,4	15,0	20,6
2009.	424.263	335.220	54.355	89.043	100,0	79,0	12,8	21,0
2010.	408.838	319.060	50.318	89.778	100,0	78,0	12,3	22,0
2011.	397.365	307.024	47.003	90.341	100,0	77,3	11,8	22,7
2012.	398.890	306.584	46.652	92.306	100,0	76,9	11,7	23,1
2013.	390.469	298.721	44.403	91.725	100,0	76,5	11,4	23,5
2014.	383.967	294.900	41.393	89.049	100,0	76,8	10,8	23,2
2015.	389.888	297.527	41.081	92.361	100,0	76,3	10,5	23,7

Izvor: Isto kao za Tablicu 9.

Od 2009. godine smanjenje broja zaposlenih u gospodarskim djelatnostima, te porast u negospodarskim djelatnostima, prvenstveno u državnim službama, jasan je pokazatelj da je u Zagrebu, kao i općenito u Hrvatskoj, dolazi do opće birokratizacije društva.

Ako je u razdoblju socijalističkog planskog razvoja bilo prisutno tzv. socijalno zapošljavanje u gospodarskim djelatnostima, posebno u industriji (više zaposlenih nego li je ekonomski bilo potrebno da bi se smanjila socijalna napetost i razlike), u novijem razdoblju prisutno je prekomjerno zapošljavanje u negospodarskim djelatnostima.

Kada se promatraju promjene zaposlenosti u gospodarskim i negospodarskim djelatnostima taj odnos je 1989. bio 77,6:22,4 a u 2014. 76,3:23,7. Očito je da se i u novije vrijeme nastavlja trend rasta zaposlenosti u negospodarskim djelatnostima, uz daljnje restrukturiranje gospodarskih djelatnosti, nauštrb industrije, a u prilog jačanja uslužnih djelatnosti (trgovine, poslovnih usluga i financija).

Promatrajući strukturu zaposlenog stanovništva po sektorima djelatnosti, u novijem razdoblju 2010.-2015., vidljiv je nastavak već započetih tendencija glede tercijarizacije djelatnosti.

U 2015. najveći je udio zaposlenih bio u tercijarnom sektoru (55,3%), slijedi kvartarni (26,1%), sekundarni (18,2%) te primarni (0,4%) sektor. Pritom primarni i sekundarni sektor bilježe smanjenje udjela zaposlenih, a kvartarni i primarni sektor znatan

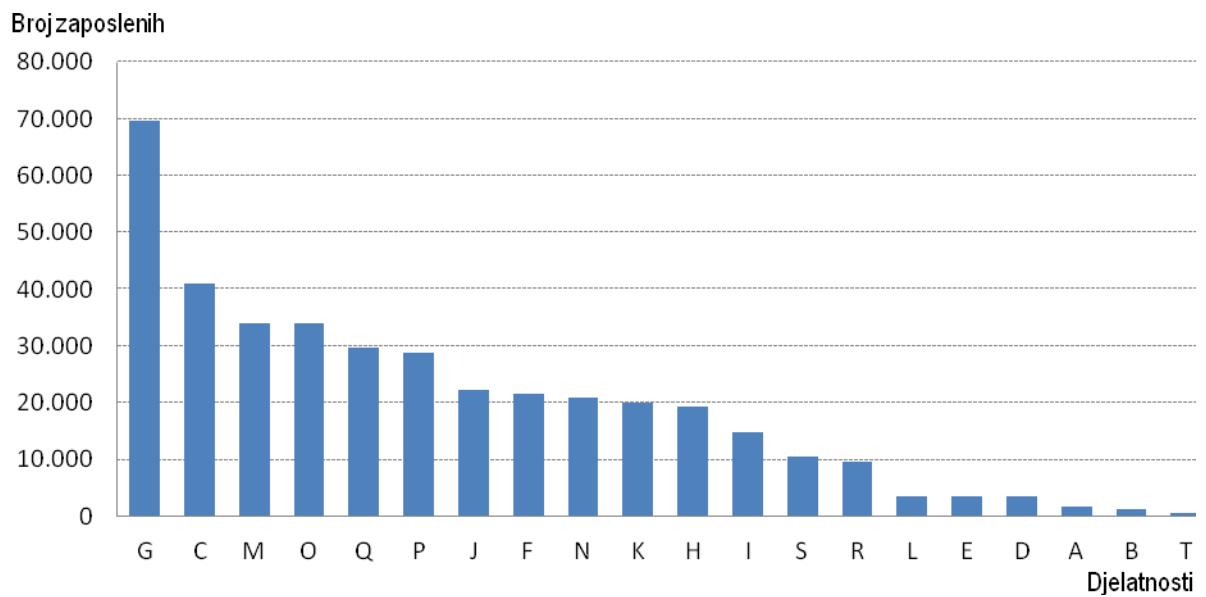
porast. Zagreb je 1989. imao sljedeći poredak udjela zaposlenih po sektorima djelatnosti: II–III–IV–I, a 2015. III–IV–II–I. Drugim riječima, sekundarni sektor u promatranom razdoblju ubrzano je pao na niže mjesto.

*Tablica 12. Zaposleni po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2010.-2015.*

Djelatnosti (NKD)	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Ukupno	408.838	397.365	398.890	390.469	383.967	389.888
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.621	1.701	1.734	1.746	1.786	1.719
Rudarstvo i vađenje	1.947	1.642	1.229	1.365	1.433	1.163
Prerađivačka industrija	50.318	47.003	46.652	44.403	41.393	41.081
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	3.502	3.633	3.650	3.366	3.390	3.411
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	4.117	4.011	3.980	3.890	3.734	3.459
Građevinarstvo	31.203	27.334	25.146	23.878	23.718	21.670
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	77.415	74.572	73.570	70.193	71.338	69.636
Prijevoz i skladištenje	20.686	20.689	21.533	21.070	19.451	19.358
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	14.783	14.264	14.428	14.488	14.786	14.764
Informacijske i komunikacijske djelatnosti	21.668	21.656	21.779	21.346	22.368	22.174
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	19.624	19.680	20.247	20.340	19.422	20.040
Poslovanje nekretninama	3.211	2.917	2.829	3.996	4.075	3.501
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	32.414	32.302	32.744	31.482	32.326	34.044
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	16.127	15.718	16.803	16.965	17.576	20.822
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	34.290	34.186	34.911	34.822	33.872	33.924
Obrazovanje	27.372	27.714	27.987	28.315	27.717	28.769
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	28.116	28.441	29.408	28.588	27.460	29.668
Umjetnost, zabava i rekreacija	9.420	9.107	9.295	9.433	8.795	9.522
Ostale uslužne djelatnosti	10.055	9.911	10.167	10.048	8.665	10.614
Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe	916	853	772	712	644	524
Nerazvrstani prema djelatnostima	33	31	26	23	18	25

Uključen je procijenjeni broj zaposlenih u pravnim osobama koji imaju manje od 10 zaposlenih, a za koje nije primljen izvještaj (procjena prema podacima godišnjih financijskih statističkih izvještaja koje prikuplja i obrađuje FINA).

Izvor: Isto kao za Tablicu 9.

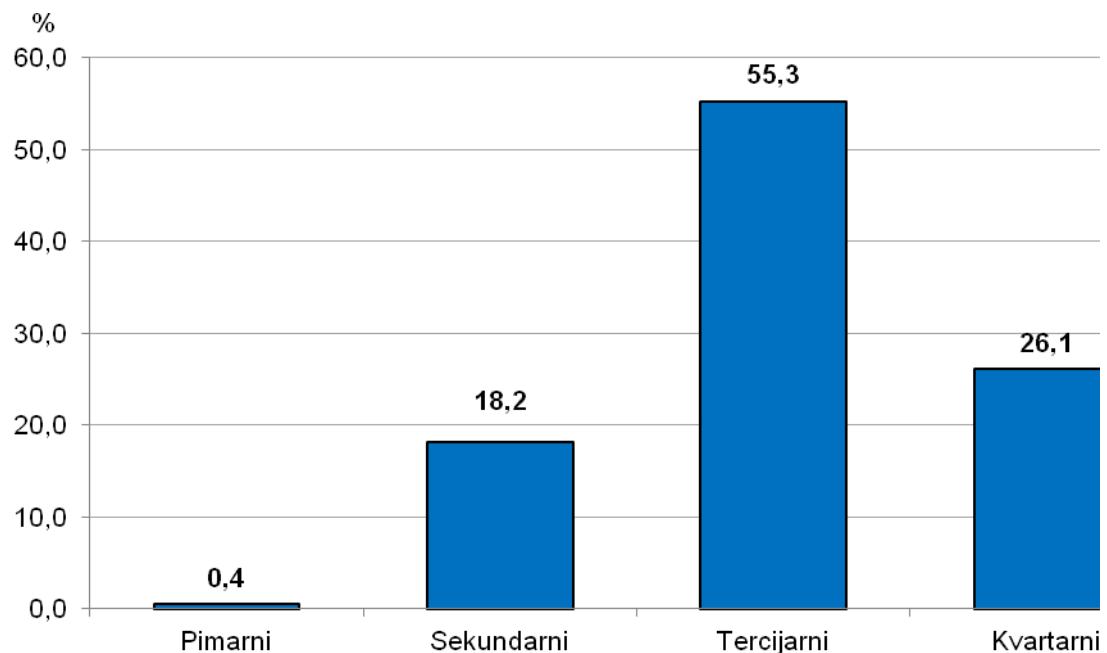


**G** - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, **C** - Prerađivačka industrija, **O** - Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje, **M** - Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, **Q** - Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, **P** - Obrazovanje, **F** - Građevinarstvo, **J** - Informacije i komunikacije, **H** - Prijevoz i skladištenje, **K** - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, **N** - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, **I** - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, **S** - Ostale uslužne djelatnosti, **R** - Umjetnost, zabava i rekreacija, **L** - Poslovanje nekretninama, **E** - Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, **D** - Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, **A** - Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo, **B** - Rudarstvo i vađenje, **T** - Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe

*Slika 9. Zaposleni po djelnostima u Gradu Zagrebu 2015. godine*

Paralelno s restrukturiranjem gospodarskih djelatnosti, mijenja se i struktura aktivnog stanovništva po djelnostima odnosno sektorima djelatnosti. Radna snaga seli iz djelatnosti u djelnost, u skladu s kretanjima na tržištu rada.

Prikazane promjene u strukturi zaposlenih po djelostima odvijale su se usporedno s društveno-gospodarskim i demografskim promjenama u promatranom razdoblju.



*Slika 10. Zaposleni po sektorima djelatnosti u Gradu Zagrebu 2015. godine*

U velikim gradovima svijeta, u pravilu je veća zaposlenost u tercijarnom i ukupnom uslužnom sektoru. Međutim, za gospodarski i opće društveni razvoj nepovoljno je ovako drastično smanjivanje udjela zaposlenih u sekundarnom sektoru odnosno industriji i građevinarstvu kao temeljnim nositeljima gospodarskog razvoja.

*Tablica 13. Zaposlenost Grada Zagreba i RH u pravnim osobama, obrtima i slobodnim profesijama 2008.-2015.*

(stanje 31. ožujka)

Godine	Ukupno u pravnim osobama		Udio Grada Zagreba u RH	U obrtu i slobodnim zanimanjima		Udio Grada Zagreba u RH
	RH	Grad Zagreb		RH	Grad Zagreb	
2008.	1.213.791	374.108	30,8	258.637	46.725	18,1
2009.	1.224.364	378.938	30,9	251.803	44.635	17,7
2010.	1.151.599	367.764	31,9	227.764	40.479	17,8
2011.	1.133.855	359.430	31,7	214.022	37.348	17,5
2012.	1.128.769	362.889	32,1	205.072	35.426	17,3
2013.	1.122.885	356.065	31,7	198.415	33.864	17,1
2014.	1.109.461	351.919	31,7	189.878	31.521	16,6
2015.	1.127.051	359.288	31,9	...	30.082	....

Izvor: Priopćenja DZS od 2008. do 2015. godine

Navedeni negativni trendovi prestrukturiranja zaposlenosti u Zagrebu, nauštrb proizvodnje, očekivani su kao odraz pretvorbe i privatizacije industrijskih poduzeća,

smanjenja ili dislokacije u gradsku okolicu, zatim nedostatka strategije i poticajne politike gospodarskog razvoja, te spontanog dolaska stranih trgovačkih lanaca, banaka i osiguravajućih kuća.

Na području Grada Zagreba godine 2008. u pravnim osobama bilo je 374.108 zaposlenih, a 2015. godine 359.288 osoba, odnosno 14.820 zaposlenih manje, što znači da se u Zagrebu u ovom razdoblju smanjivao broj prosječno godišnje za 2.117 osoba. Od ukupnog broja zaposlenih u pravnim osobama na razini RH, udio Grada Zagreba 2015. godine bio je 31,9%.

*Tablica 14. Struktura zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba 2010.-2015.*

Djelatnosti	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Rudarstvo i vađenje	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prerađivačka industrija	15,7	15,5	15,5	14,9	14,2	13,9
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Građevinarstvo	9,5	8,6	8,1	7,5	7,2	6,7
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	15,0	14,4	13,8	13,2	13,0	12,6
Prijevoz i skladištenje	5,1	5,3	5,5	6,1	6,6	6,9
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	14,5	14,3	14,1	13,8	13,0	12,6
Informacije i komunikacije	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Poslovanje nekretninama	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	11,6	12,4	13,0	13,6	14,1	14,6
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2,0	2,1	2,0	2,1	2,1	2,5
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1,3	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6
Obrazovanje	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	7,0	7,2	7,4	7,5	7,6	7,8
Umjetnost, zabava i rekreacija	4,0	4,0	4,0	4,2	4,7	4,7
Ostale uslužne djelatnosti	9,8	10,2	10,4	10,7	11,1	11,5
Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i pružaju različite usluge za vlastite potrebe	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	1,7
Nerazvrstani prema djelnostima	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Izvor: Priopćenja DZS od 2010. do 2016. godine

U obrtu i slobodnim zanimanjima u Gradu Zagrebu 2015. godine bilo je zaposleno 30.082 osoba što je 7,7% od ukupne zaposlenosti. Udio zaposlenih u obrtu i

slobodnim zanimanjima Grada Zagreba u RH, prema posljednjim podacima za 2014. godine iznosio je 16,6%.

U posljednjih 7 godina (2008.-2015.) broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama Grada Zagreba smanjen je za 35,6% ili za 16.643 osoba. U strukturi zaposlenih u obrtu 2015. godine najviše je bilo zaposlenih u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima 14,6%, slijedi prerađivačka industrija 13,9% koja pada na drugo mjesto u odnosu na prethodnih nekoliko godina, zatim trgovina i ugostiteljstvo sa 12,6%, te ostale uslužne djelatnosti sa 11,5%.

#### **4.2. Nezaposlenost**

U Gradu Zagrebu je 2008. godine bilo prosječno 26.584 nezaposlenih osoba, a godine 2015. registrirano ih je 39.206. Od te krizne 2008. godine nezaposlenost je bila u znatnom porastu sve do 2014. godine, kako u državi, tako i u Zagrebu, da bi ove 2015. napokon postigla smanjenje. Ukupno gledano, u Gradu Zagrebu nezaposlenost je rasla od 2008. do 2014. godine za 65,3% odnosno 17.373 osobe, a u RH za 38,6% ili 91.445 osoba. Konačno, 2015. godine nezaposlenost u Gradu Zagrebu bilježi pad od 4.751 osobe ili 10,8% u odnosu na prethodnu godinu, odnosno rast od 12.622 osobe ili 47,5% u odnosu na 2008. Na razini RH nezaposlenost je također smanjena u odnosu na negativni niz prethodnih godina.

Pod utjecajem povećanja broja nezaposlenih te istodobnoga smanjenja broja zaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj, smanjena je prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti od 18,8% u 2014. na 16,7% u 2015. godini, a u Gradu Zagrebu sa 9,3% na 8,4%.

Za izračunavanje stope nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci o osiguranicima mirovinskog osiguranja evidentiranim u Hrvatskome zavodu za mirovinsko osiguranje kao zaposlene osobe, te podaci o nezaposlenim osobama, evidentiranim u Hrvatskome zavodu za zapošljavanje.

Prema tim podacima u 2015. prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 16,7%, pri čemu je u devet županija bila niža, a u dvanaest viša od prosječne državne razine.

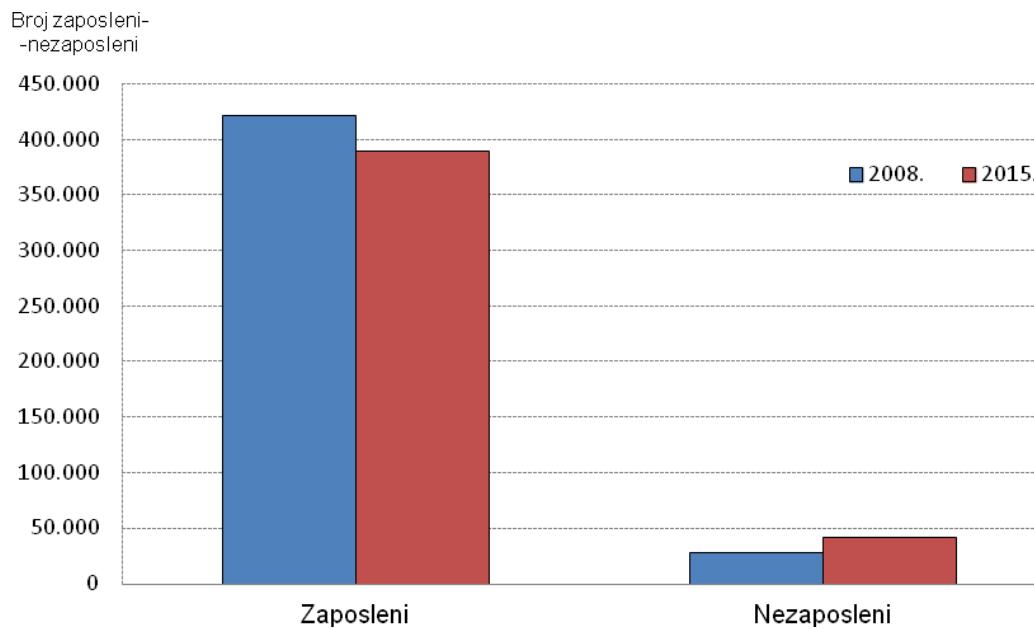
Tablica 15. Kretanje nezaposlenosti u Gradu Zagrebu i RH 2008.-2015.

(godišnji prosjek)

Godine	Grad Zagreb	Republika Hrvatska	Udio Grada Zagreba u RH
2008.	26.584	236.742	11,2
2009.	30.190	263.174	11,5
2010.	37.712	302.425	12,5
2011.	39.656	305.333	13,0
2012.	41.994	324.324	12,9
2013.	45.916	345.112	13,3
2014.	43.957	328.187	13,4
2015.	39.206	285.906	13,7

Izvor: Godišnjaci HZZ-a i Državni zavod za statistiku RH

Značajne su razlike u stopi nezaposlenosti u RH po pojedinim županijama. Najniže stope nezaposlenosti zabilježene su u Istarskoj županiji (7,5%) i Gradu Zagrebu (8,4%), a nižu stopu od prosječne državne imale su i ove županije: Varaždinska (10,9%), Primorsko-goranska (12,4%), Međimurska (12,6%), Zadarska (14,3%), Dubrovačko-neretvanska (15,9%), Krapinsko-zagorska (16,0%) i Koprivničko-križevačka (16,5%).

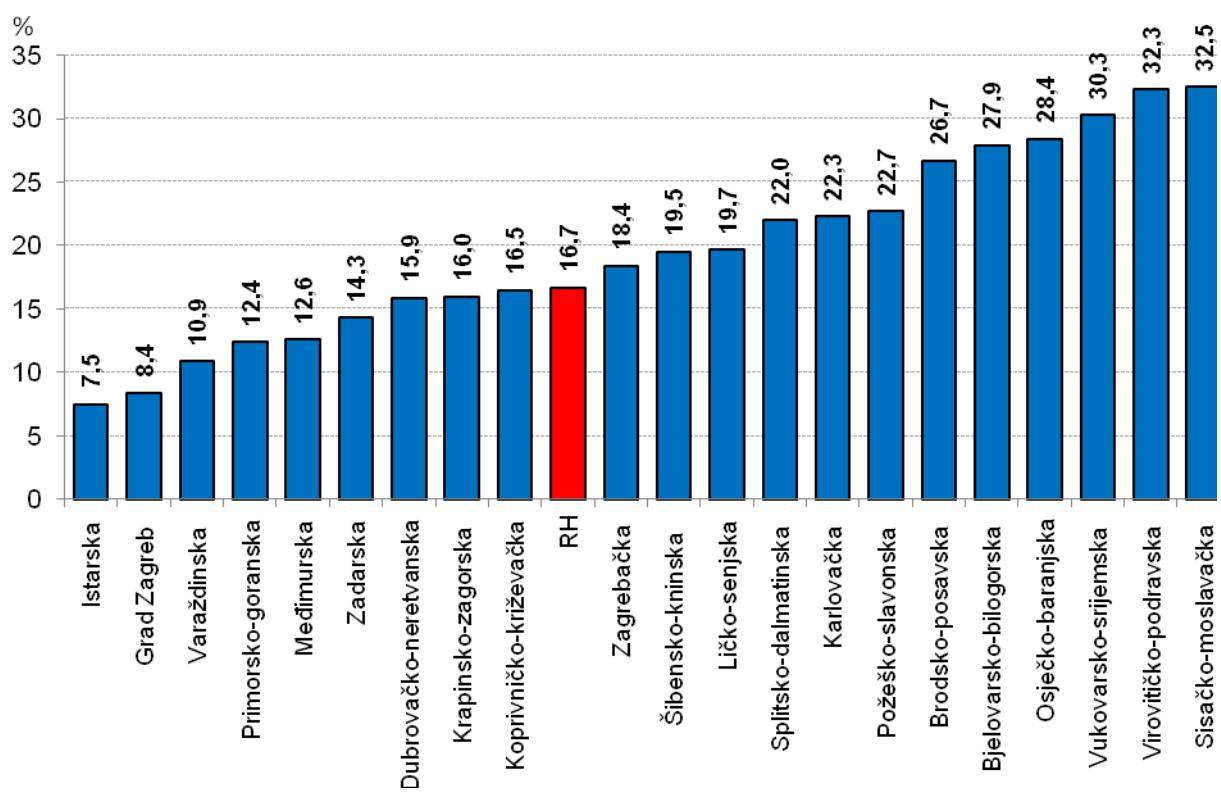


Slika 11. Broj zaposlenih i nezaposlenih u Gradu Zagrebu 2008. i 2015.

Istodobno, najviše su stope nezaposlenosti na području Sisačko-moslavačke županije (32,5%), Virovitičko-podravske (po 32,3%) te Vukovarsko-srijemske županije (30,3%).

U usporedbi s 2014. godinom, stopa nezaposlenosti smanjena je, kako u većini županija tako i u Gradu Zagrebu, i to za 0,9 postotna boda.

U strukturi nezaposlenih po dobi krajem 2015. godine u Gradu Zagrebu na HZZ-u nezaposlenih u dobi od 15 do 29 godina bilo je 27,4%, od 30 do 44 godina 30,8% te od 45 do 60 i više godina 41,9%. Ovakva struktura nezaposlenih jako je nepovoljna s obzirom da je najveći udjel nezaposlenih u starijim dobnim skupinama. Jer pored visokog udjela mlađih do 30 godina starosti koji ne mogu naći posao, jer radnih mesta nema, zabrinjavajuće je kako li će tek onda zaposlenje naći stanovništvo starijih dobnih skupina.



Slika 12. Stopne nezaposlenosti po županijama RH, godišnji prosjek 2015.  
Izvor: HZZ 2016.

Prema razini obrazovanja među nezaposlenima u 2015. smanjio se prosječni broj neobrazovanih svih obrazovnih skupina. Apsolutno i relativno najviše je onih sa završenom srednjom školom sa zanimanjima u trajanju od 4 i više godina i gimnazijama, te srednjim školama za zanimanja u trajanju do 3 godine i školama za KV i VKV radnike (čak 56,4% od ukupno nezaposlenih). Nezaposleni s visokom stručnom spremom u Zagrebu čine 15,5%, a među gotovo svim skupinama nezaposlenih prema razini obrazovanja veći udjel čine žene nego muškarci. Izuzetak

predstavljaju samo obrazovani sa osnovnom i 3-godišnjom srednjom školom za KV i VKV radnike, među kojima je više muškaraca.

Europska unija, Lisabonskom strategijom iz 2000. i dopunjениm Stockholmskim ciljevima te Strategijom 2020. zacrtala je vrlo ambiciozne ciljeve i prioritete razvoja.

Temeljem toga, od 2010. godine postavljen je cilj rastuće stope zaposlenosti na jedinstvenom EU- tržištu rada od 75% za osobe u dobi između 20 - 64 godina, dokle Hrvatska, kao i Zagreb imaju znatno niže stope zaposlenosti.

## **5. Bruto investicije u dugotrajnu imovinu**

Pored ljudskih resursa, povoljnog geografskog položaja i proizvedenih resursa na dostignutom stupanju razvijenosti, daljnja investicijska ulaganja jedan su od najznačajnijih pokazatelja gospodarskog rasta.

*Tablica 16. Vrijednost ostvarenih investicija u novu dugotrajnu imovinu u GZ i RH  
2008.-2014.*

-u tis. kuna

Godine	Grad Zagreb			Republika Hrvatska			Udio Grada Zagreba u RH	
	vrijednost investicija	indeksi		vrijednost investicija	indeksi			
		bazni	verižni		bazni	verižni		
2008.	25.296.039	100,0	-	73.056.155	100,0	-	34,6	
2009.	20.085.077	79,4	79,4	61.111.434	83,6	83,6	32,9	
2010.	13.691.606	54,1	68,2	42.102.373	57,6	68,9	32,5	
2011.	13.876.433	54,9	101,3	41.747.610	57,1	99,2	33,2	
2012.	13.239.278	52,3	95,4	39.374.494	53,9	94,3	33,6	
2013.	12.350.029	48,8	93,3	40.322.624	55,2	102,4	30,6	
2014.	12.427.856	49,1	100,6	41.116.785	56,3	102,0	30,2	

Izvor: Statistički Ijetopis RH, 2007., 2008. i 2009., DZS, Zagreb. Statistička izvješća 1482/2010., 1507/2011., 1531/2012., 12.2.1/2014., 12.2.1/2015., DZS, Zagreb.

Investicije u dugotrajnu imovinu, posebno u nove objekte u gospodarstvu te proširenje, rekonstrukciju i modernizaciju postojećih, svakako su vezane za razvojnu orientaciju svakog područja i svakog poduzetnika. Investicijska ulaganja u dugoročnom smislu uvelike utječu na viziju i ciljeve razvoja u budućnosti.

Podaci nam pokazuju dinamiku ostvarenih investicija na području Zagreba isključivo u novu dugotrajnu imovinu poduzeća i drugih organizacija<sup>2</sup>, njihov udio u RH te iste

---

<sup>2</sup> Ostvarene bruto investicije znatno su veće budući da sadrže investicije fizičkih osoba i određene statističke metodološke prilagodbe prema usvojenim međunarodnim statističkim standardima.

investicije prema karakteru gradnje i tehničkoj strukturi, prema posljednjim raspoloživim podacima.

Ovdje se zanemaruju drugi aspekti investicijskih ulaganja koji su također važni kao što su: efikasnost investicijska, racionalnost, namjena prema djelatnostima, potreba sagledavanja u dugoročnijem razdoblju, konkretni projekti, prioriteti i drugo, za što u ovoj analizi nema prostora.

Iz podataka proizlazi da vrijednost ostvarenih investicijskih ulaganja u novu dugotrajnu imovinu u 2014. u Zagrebu bilježi neznatni porast u odnosu na prethodnu godinu od tek 0,3%. Na razini Hrvatske, imaju tendenciju rasta od 2012. godine, primjetno je povećanje vrijednosti investicijskih ulaganja od 1,1% u odnosu na prethodnu 2013.godinu. Dakle, ulaganja u novu dugotrajnu imovinu u Zagrebu su od 2008. do 2014. nominalno i realno znatno smanjena s tendencijom oporavka u posljednje dvije godine, ali uz daljnji pad udjela Zagreba u Hrvatskoj.

*Tablica 17. Ostvarene investicije u novu dugotrajnu imovinu u Gradu Zagrebu prema karakteru gradnje i tehničkoj strukturi u 2013.*

-u tis.kuna

Vrijednost ostvarenih investicija	Grad Zagreb	struktura %	Republika Hrvatska	struktura %
Karakter gradnje-ukupno	12.350.029	100,0	40.322.624	100,0
novi kapaciteti	4.480.694	36,3	20.674.943	51,3
proširenje, rekonstrukcija i modernizacija	6.603.708	53,5	15.594.533	38,7
održavanje razine postojećih kapaciteta	1.265.627	10,2	4.053.148	10,1
Tehnička struktura- ukupno	12.350.029	100,0	40.322.624	100,0
građevinski radovi	4.155.801	33,7	21.339.452	52,9
oprema s montažom	6.409.134	51,9	15.879.508	39,4
domaća	1.695.038	13,7	5.886.816	14,6
uvozna	4.714.096	38,2	9.992.692	24,8
ostalo	1.785.094	14,5	3.103.664	7,7

Izvor: Statističko izvješće 12.2.1/2014., DZS, Zagreb

Udio Zagreba u investicijskim ulaganjima Hrvatske u ovom je razdoblju u početnoj godini krize (2008.) bio 34,6% da bi 2009. pao i stagnira dvije godine, u razdoblju 2011.-2012. raste i čini oko trećinu (33,6%) hrvatskih ulaganja u novu dugotrajnu imovinu, dok 2013. i 2014. godine drastično pada i to za oko 3,0%.

Usporavanje dinamike investicija od 2008. poklapa se s gospodarskom krizom, krizom financijskog sektora, stupnjem zaduženosti, vezano za oskudnost vlastitih izvora financiranja i drugim aspektima recesije.

U Zagrebu struktura investicija prema karakteru gradnje pokazuje premoć ulaganja u proširenje i modernizaciju (53,5%), dok su u Hrvatskoj veće investicije u nove kapacitete. U Zagrebu ulaganja u nove kapacitete u 2013. čine 36,3%, dok održavanje postojećih kapaciteta iznosi 10,2%. Ovakva struktura ulaganja prema karakteru gradnje u globalu je pozitivna.

Tehnička struktura investicijskih ulaganja ukazuje na visoki udjel uvozne opreme s montažom od 38,2% od ukupne vrijednosti, što uvelike doprinosi povećanju vrijednosti uvoza.

*Tablica 18. Ostvarene investicije po stanovniku u županijama RH 2014.*

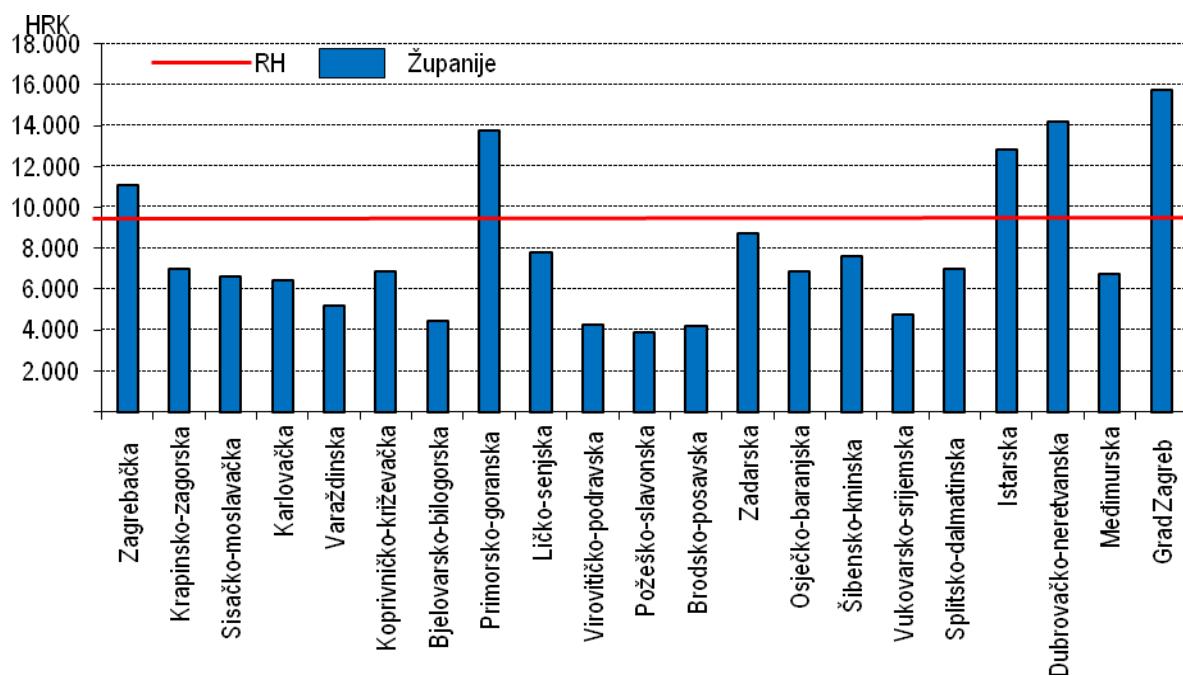
Županije	Investicije			Indeks RH=100
	vrijednost (000 kn)	struktura %	po stanovniku	
Republika Hrvatska	41.116.785	100,0	9.596	100,0
Zagrebačka	3.523.014	8,6	11.092	115,6
Krapinsko-zagorska	925.507	2,3	6.964	72,6
Sisačko-moslavačka	1.139.048	2,8	6.606	68,8
Karlovačka	825.374	2,0	6.403	66,7
Varaždinska	912.315	2,2	5.185	54,0
Koprivničko-križevačka	795.366	1,9	6.881	71,7
Bjelovarsko-bilogorska	529.669	1,3	4.423	46,1
Primorsko-goranska	4.077.214	9,9	13.765	143,5
Ličko-senjska	395.551	1,0	7.767	80,9
Virovitičko-podravska	358.582	0,9	4.227	44,0
Požeško-slavonska	304.356	0,7	3.900	40,6
Brodsko-posavska	668.942	1,6	4.218	44,0
Zadarska	1.488.305	3,6	8.754	91,2
Osječko-baranjska	2.101.085	5,1	6.888	71,8
Šibensko-kninska	835.351	2,0	7.637	79,6
Vukovarsko-srijemska	850.587	2,1	4.738	49,4
Splitsko-dalmatinska	3.181.530	7,7	6.995	72,9
Istarska	2.662.758	6,5	12.798	133,4
Dubrovačko-neretvanska	1.740.358	4,2	14.199	148,0
Međimurska	768.361	1,9	6.752	70,4
Grad Zagreb	12.427.856	30,2	15.731	163,9

Izvor: Statističko izvješće 12.2.1/2015., DZS, Zagreb

\* Broj stanovnika ovdje je uzet prema Popisu iz 2011.

U analizi investicija važan je pokazatelj vrijednost ostvarenih investicija po stanovniku jer doprinosi poboljšanju životnih prilika stanovništva, budući da ulaganja u dugotrajnu imovinu u znatnoj mjeri utječu na kvalitetu života stanovništva.

Kao i prethodne godine, ostvarene investicije po stanovniku u Gradu Zagrebu u 2013. godini zauzele su vodeće mjesto prema vrijednosti u odnosu na druge županije i tako Grad Zagreb spada u pet županija kod kojih je ovaj pokazatelj iznad državnog prosjeka. Njihova vrijednost u Gradu Zagrebu per capita iznosi 15.731 HRK što čini 63,9% više od republičkog prosjeka, dok ga u stopu slijedi Dubrovačko-neretvanska županija sa 14.199 HRK. Iznadprosječne investicije po stanovniku ostvarile su još Istarska, Primorsko-goranska te Zagrebačka županija koja je svoj udio investicija u Hrvatskoj povećala za gotovo 44%, dok su ostale županije ostvarile investicije znatno ispod državnog prosjeka.



Slika 13. Investicije po stanovniku po županijama Hrvatske 2014.

To bi značilo da stanovnici navedenih pet županija, uključujući i Grad Zagreb, imaju potencijalne životne prilike veće u odnosu na ostatak Hrvatske.

## 6. Vanjsko-trgovinska razmjena

Nakon znatnog pada od 15,6% u 2009., kod poduzetnika Grada Zagreba dolazi do određenog oporavka robne razmjene od 2010., a u 2012. godini vrijednost je izvoza rasla dinamičnije, dok dinamika ostvarenog uvoza oscilira.

Vrijednost uvoza drastično je porasla od 2011. godine u odnosu na prethodne i otada oscilira iz godine u godinu. Tako je 2014. pala za skoro 5% u odnosu na prethodnu godinu da bi ponovo 2015. dosegla rast od čak 8% u odnosu na 2014. godinu.

U razdoblju 2009.-2015. godine robni je izvoz porastao nominalno za 37,6% odnosno po prosječnoj godišnjoj stopi od 4,6.

Uvoz se u ovom razdoblju kreće sporijom dinamikom odnosno u porastu je nominalno za 14,7%, uz evidentni pad od 2008. godine. U usporedbi s robnom razmjenom na razini RH, radi se o istim tendencijama kretanja, ali nižoj dinamici rasta.

*Tablica 19. Robna razmjena Grada Zagreba s inozemstvom 2005.-2015.*

Godina	Izvoz	Verižni indeksi	Uvoz	Verižni indeksi
u tis. HRK				
2008.	24.440.919	-	88.037.728	-
2009.	20.645.486	84,5	66.975.961	76,1
2010.	22.782.647	110,4	64.922.092	96,9
2011.	23.673.608	103,9	70.564.672	108,7
2012.	26.499.553	112,0	72.708.720	103,0
2013.	27.578.285	104,1	73.278.313	100,8
2014.	28.297.736	102,6	70.277.714	95,9
2015.	29.099.583	102,8	73.014.415	103,9
u tis. EUR				
2009.	2.812.794	-	9.122.247	-
2010.	3.127.053	111,2	8.910.948	97,7
2011.	3.184.872	101,8	9.491.920	106,5
2012.	3.525.484	110,7	9.672.077	102,0
2013.	3.642.492	103,3	9.685.048	100,1
2014.	3.710.121	101,9	9.213.000	95,1
2015.	3.822.314	103,0	9.589.184	104,1

Izvor: Priopćenja broj 4.2.4., (od 2005.-2013.), Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama, DZS, Zagreb; Gospodarska i društvena kretanja u GZ 2016., Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, Odjel za statistiku, [www.zagreb.hr](http://www.zagreb.hr)

Vrijednošću izvoza u iznosu od 3,82 milijarde € u 2015. te uvoza od 9,59 milijardi €, Grad Zagreb zauzima prvo mjesto u vanjskotrgovinskoj razmjeni Hrvatske i čini trećinu ukupnog robnog izvoza te visokih 51,9% u ukupnom robnom uvozu Hrvatske.<sup>3</sup>

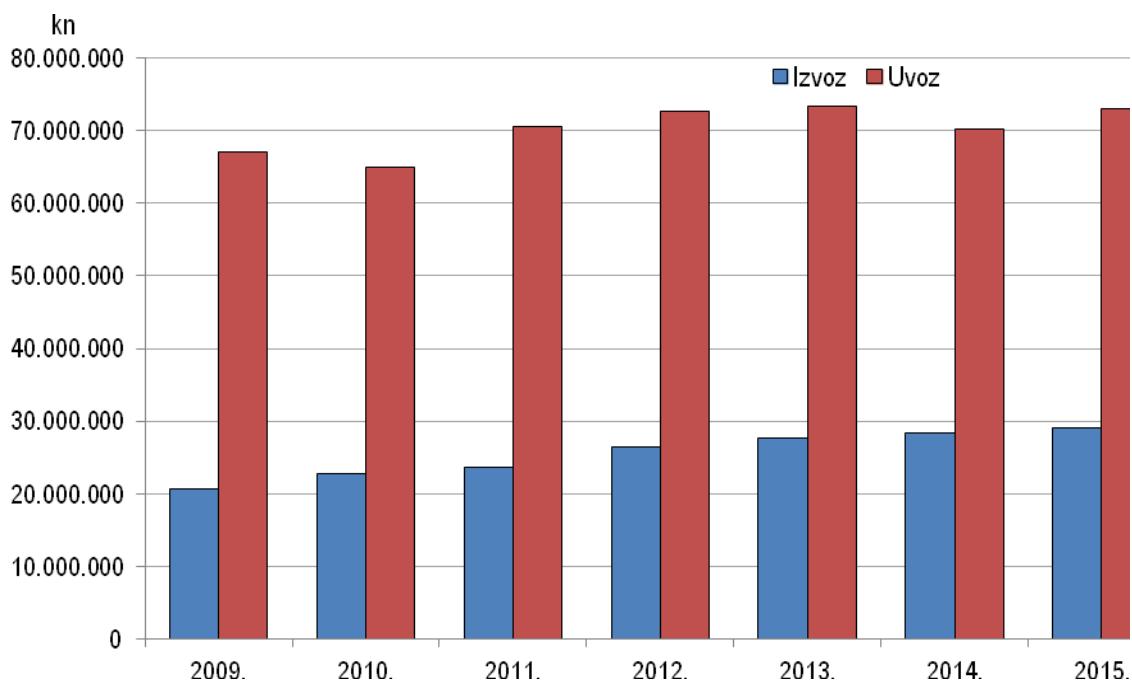
U 2015. godini, računato u € ostvaren je rast vrijednosti izvoza Grada tek za 1,1% prema prethodnoj godini dok je u 2012. to povećanje bilo čak 10,7%, istovremeno je uvoz u porastu za čak 9,0% prema prethodnoj godini dok isti u 2012. bio tek 2,0%.

Takve tendencije u vanjsko - trgovinskoj razmjeni važan su pokazatelj ukupne gospodarske aktivnosti i ukazuju na činjenicu da se inozemna potražnja oporavlja

<sup>3</sup> Razvrstano po teritorijalnom principu, prema registriranim poduzećima na području Grada, a koja su izvoznici i uvoznici.

brže od domaće, a hrvatski se izvoznici vraćaju svojim tradicionalnim inozemnim tržištima.

Grad Zagreb ima negativan saldo robne razmjene s inozemstvom, premda u promatranom razdoblju (2008.-2015.) postoji tendencija njegova absolutnog smanjenja, posebno od 2009. godine, pri čemu Zagreb u znatnoj mjeri doprinosi negativnom saldu robne razmjene na državnoj razini.



Slika 14. Vrijednost robnog izvoza i uvoza Grada Zagreba 2009. – 2015.

Kako je izvoz Grada Zagreba svojom vrijednošću znatno manji od uvoza, to pokrivenost uvoza izvozom 2015. iznosi nešto više od trećine. Stoga su poticaji izvoznicima te povezivanje poduzetnika kroz clustere izvoznika na iznalaženju programa zamjene uvoza vlastitom proizvodnjom, posebno proizvodnjom za izvozna tržišta, itekako poželjni. Izvozno orijentirani poduzetnici odnosno gospodarski clusteri s izvoznim programima ključni su sektori pokretanja cijelokupnog rasta i razvoja.

S obzirom na takve trendove kretanja izvoza i uvoza na razini Grada već drugu godinu bilježi se pad robnog deficit, nakon njegova dugogodišnjeg rasta.

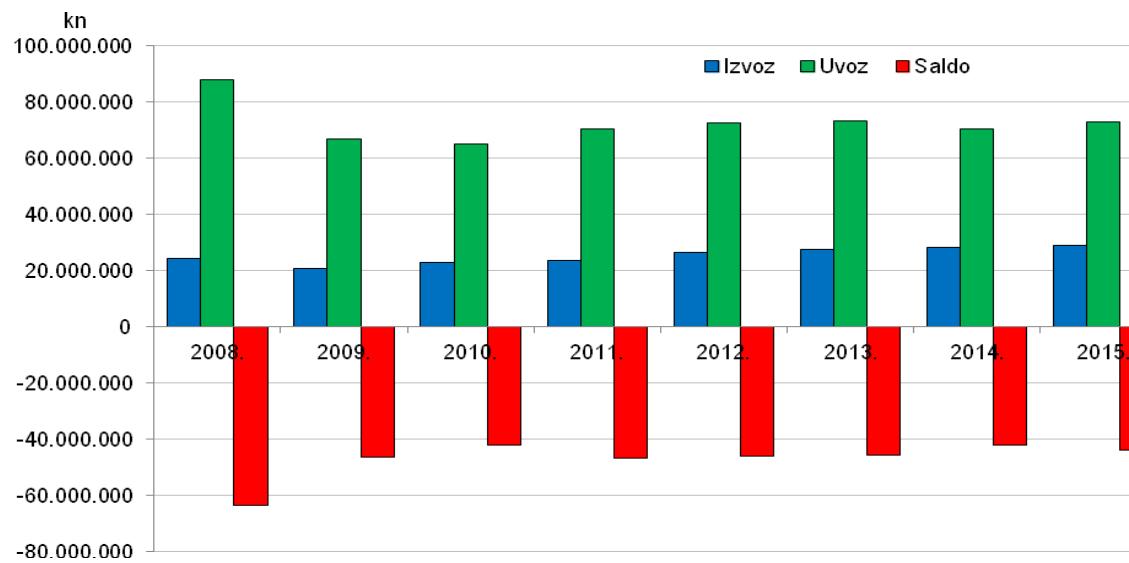
Deficit je vanjsko-trgovinske razmjene u 2015. iznosio 43,9 milijardi kuna ili 5,7 milijardi eura.

Tablica 20. Saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom, pokrivenost uvoza izvozom i deficit robne razmjene 2008.-2015.

Godina	Izvoz	Uvoz	Saldo	Pokrivenost uvoza izvozom	Deficit robne razmjene
	u tis. HRK			%	
2008.	24.440.919	88.037.728	-63.596.809	27,8	-72,2
2009.	20.645.486	66.975.961	-46.330.475	30,8	-69,2
2010.	22.782.647	64.922.092	-42.139.445	35,1	-64,9
2011.	23.673.608	70.564.672	-46.891.064	33,5	-66,5
2012.	26.499.553	72.708.720	-46.209.167	36,4	-63,6
2013.	27.578.285	73.278.313	-45.700.028	37,6	-62,4
2014.	28.297.736	70.277.714	-41.979.978	40,3	-59,7
2015.	29.099.583	73.014.415	-43.914.832	39,9	-60,1
	u tis. EUR			%	
2009.	2.812.794	9.122.247	-6.309.453	30,8	-69,2
2010.	3.127.053	8.910.948	-5.783.895	35,1	-64,9
2011.	3.184.872	9.491.920	-6.307.048	33,6	-66,4
2012.	3.525.484	9.672.077	-6.146.593	36,5	-63,5
2013.	3.642.492	9.685.048	-6.042.556	37,6	-62,4
2014.	3.710.121	9.213.000	-5.502.879	40,3	-59,7
2015.	3.822.314	9.589.184	-5.766.870	39,9	-60,1

Izvor: Proprijanja broj 4.2.4., (od 2005.-2013.), Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom, po županijama, gradovima i općinama, DZS, Zagreb; Gospodarska i društvena kretanja u GZ 2016., Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, Odjel za statistiku, [www.zagreb.hr](http://www.zagreb.hr)

Najznačajnija izvozna tržišta poduzetnika Grada Zagreba do 2012. godine bila su: B i H, Italija, Njemačka, Slovenija, Malta, Srbija, dok je na tržištima ostalih zemalja ostvarena manja vrijednost izvoza.



Slika 15. Izvoz, uvoz i saldo robne razmjene Grada Zagreba s inozemstvom 2008.-2015.

Porast vrijednosti izvoza Grada Zagreba od 2012. godini upućuje na povećanje njegova udjela u BDP-u odnosno pozitivan doprinos vanjsko-trgovinske razmjene porastu vrijednosti BDP-a.

## **II. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA GRADA ZAGREBA U RAZDOBLJU 2008.-2015.**

U ovom dijelu analize daje se prikaz ostvarenih finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u razdoblju 2008.-2015. s naglaskom na 2015. u odnosu na prethodnu godinu, prema rezultatima obrade godišnjih finansijskih izvještaja Finansijske agencije.

Kratkom analizom finansijskih rezultata daje se dinamika kretanja osnovnih finansijskih (prihoda, rashoda, dobiti, gubitka, investicija, plaća po zaposlenom te broja zaposlenih i dr.) te broja poduzetnika i pokazatelja uspješnosti zagrebačkog gospodarstva, uz promjene njihova udjela i značenja u ukupnom nacionalnom gospodarstvu.

Visok iznadprosječni udio Zagreba, zagrebačkih poduzetnika i njihovih rezultata ublažava činjenica što se stvarna aktivnost dijela poduzetnika ostvaruje na znatno širem nacionalnom području od samog Grada Zagreba, gdje im je registrirano sjedište. To se posebno odnosi na javne državne tvrtke i korporacije.

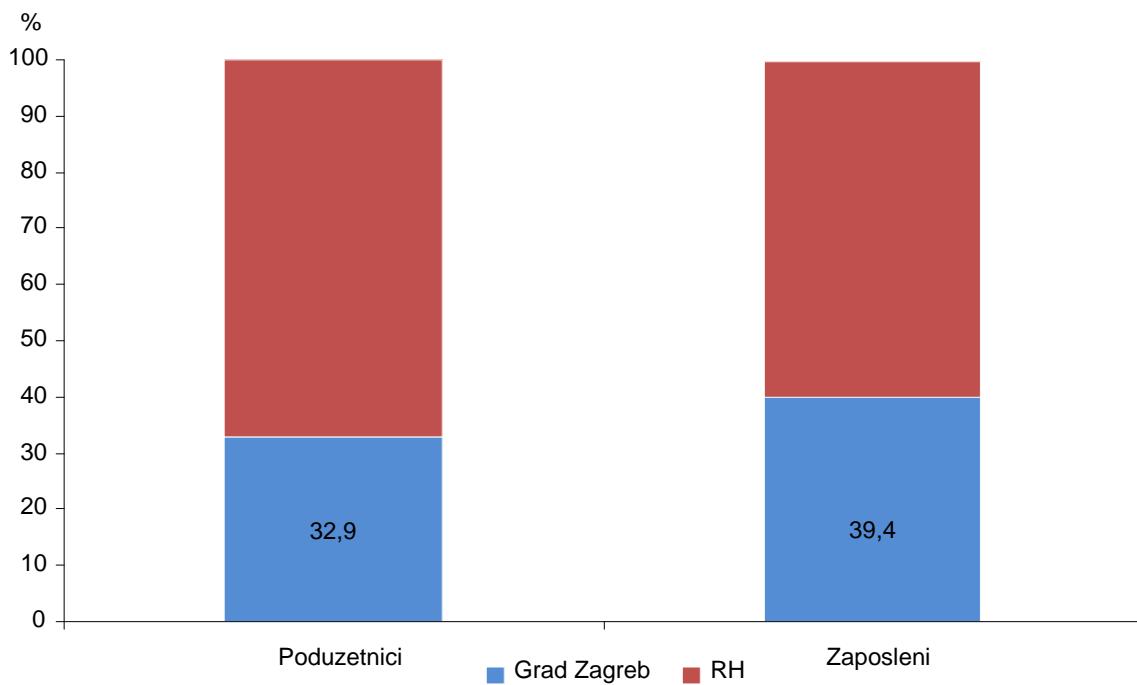
### **1. Broj poduzetnika i zaposlenih**

Prema podacima FINE obradom godišnjih finansijskih izvještaja za 2015. na području Zagreba obuhvaćeno je 35.089 poduzetnika, što znači da ih je ovdje koncentrirano najviše i to 32,9% od ukupnog broja poduzetnika u RH. Broj zaposlenih kod ovih poduzetnika u blagom je porastu u odnosu na prethodnu godinu i u 2015. godini iznosio je 330.102, a njihov udio u zaposlenima Hrvatske bio je 39,4% i dalje je u porastu.

*Tablica 21. Broj poduzetnika i broj zaposlenih 2008. i 2015.*

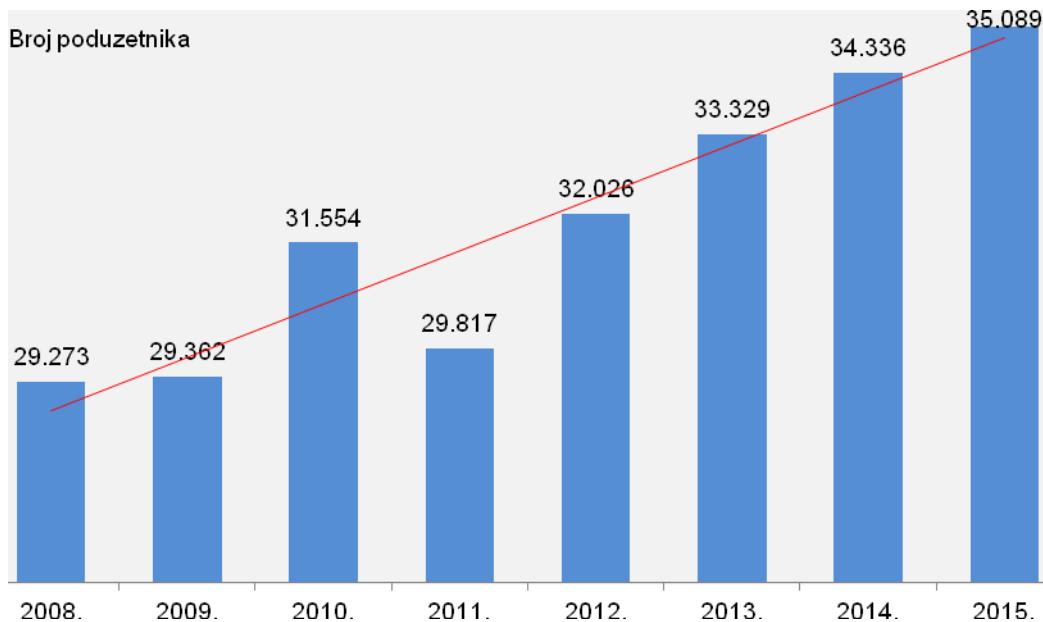
	Broj poduzetnika					Broj zaposlenih				
	2008.	2015.	Indeks 2015./2014.	Indeks 2015./2008.	Udio u RH 2015.	2008.	2015.	Indeks 2015./2014.	Indeks 2015./2008.	Udio u RH 2015.
Grad Zagreb	29.273	35.089	102,2	119,9	32,9	352.313	330.102	102,4	93,7	39,4
Ukupno RH	89.656	106.569	102,0	118,9	100,0	930.774	838.584	103,6	90,1	100,0

Izvor: Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, Osnovni finansijski rezultati, 2008. i 2015.



*Slika 16. Udio poduzetnika i zaposlenih Grada Zagreba u RH 2015.*

Kao što je vidljivo Grad Zagreb sjedište je trećine svih poduzetnika RH, a izvan njega i većine županijskih središta registrirano je razmjerno malo poduzetnika čija je poslovna aktivnost zanemariva.



*Slika 17. Kretanje broja poduzetnika Grada Zagreba 2008.-2015.*

## 2. Ukupni prihodi, dobit i gubitak

S aspekta ukupnih prihoda kao pokazatelja opsega poslovnih aktivnosti, udio Grada Zagreba u ukupnim prihodima hrvatskog gospodarstva 2015. dosegao je 51,3% i u malom je nominalnom porastu u odnosu na 2014. (indeks 102,3).

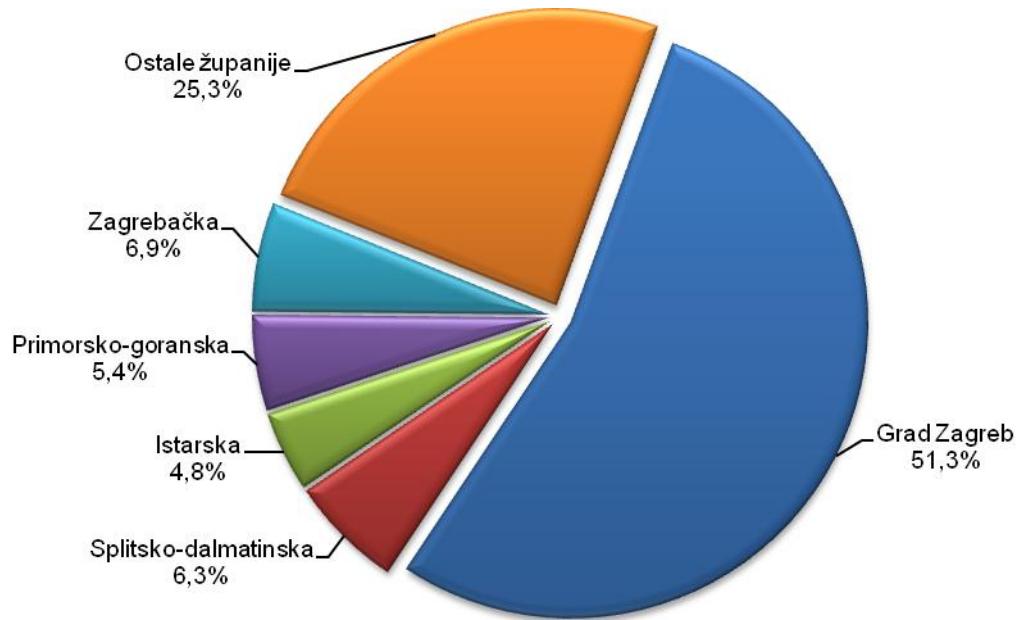
U Zagrebu je u 2015. godini 65,4% poduzetnika (njih 22.936) poslovalo s dobiti, (na razini RH 64,4%) odnosno s gubitkom je poslovalo njih 12.153 ili 34,6%. Ostvarena dobit razdoblja poduzetnika u 2015. godini bila je 17.673 milijuna kuna u Gradu Zagrebu odnosno 49,2% udjela u ukupnoj dobiti onih poduzetnika Hrvatske koji su poslovali uspješno, tj. s dobiti.

U 2015. godini dio poduzetnika u županijama poslovao je s gubitkom. U Gradu Zagrebu gubitak nakon oporezivanja iznosio je 8.432 milijuna kuna ili 44,9% udjela Grada Zagreba u ukupnim gubicima razdoblja poduzetnika Hrvatske. U odnosu na 2014. godinu gubici u Zagrebu nešto su smanjeni.

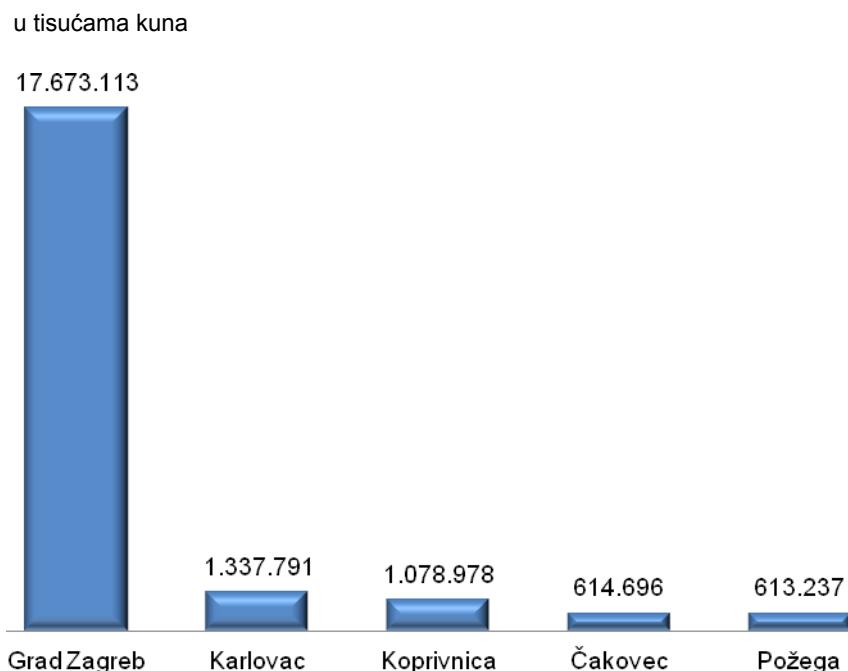
Tablica 22. *Ukupan prihod, dobit i gubitak poduzetnika nakon oporezivanja za 2008., 2014. i 2015. godinu* - u mil. kn, udio u %

	Ukupni prihod					
	2008.	2014.	2015.	Indeks 2015./2014.	Udio u RH 2008.	Udio u RH 2015.
Grad Zagreb	355.225	320.816	328.040	102,3	51,8	51,3
Ukupno RH	685.723	607.875	639.647	105,2	100,0	100,0
Dobit razdoblja						
Grad Zagreb	18.480	18.625	17.673	94,9	55,5	49,2
Ukupno RH	33.292	33.999	35.925	105,7	100,0	100,0
Gubitak razdoblja						
Grad Zagreb	7.453	12.620	8.432	66,8	43,9	44,9
Ukupno RH	16.978	25.438	18.786	73,9	100,0	100,0
Neto financijski rezultat 2015.						
	Broj			Udio u RH		
Grad Zagreb	9.240			53,9		
Ukupno RH	17.139			100,0		

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika



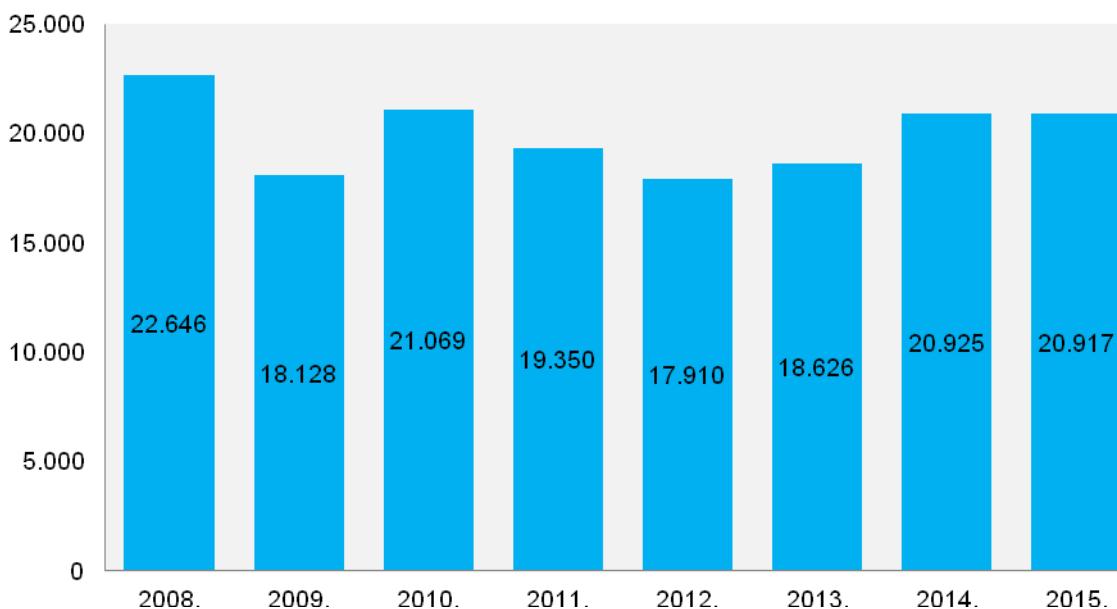
*Slika 18. Ukupan prihod hrvatskih poduzetnika, županijski udjeli, 2015.*



*Slika 19. Rang lista pet gradova - županijskih središta po kriteriju dobiti nakon oporezivanja 2015.*

Neto financijski rezultat (dubit razdoblja – gubitak razdoblja) Grada Zagreba u 2015. iznosio je 9.240 milijuna kuna i veći je u odnosu na 2014. godinu (indeks 153,9) te čini 53,9% od iskazanog ukupnog neto financijskog rezultata RH.

u mil. kn



Slika 20. Dobit prije oporezivanja poduzetnika Grada Zagreba, 2008. - 2015.

Udio poduzetnika Grada Zagreba koji su poslovali s dobiti povećan je u odnosu na prethodnu godinu (sa 64% na 65,4%), dok je udio poduzetnika koji su poslovali s gubitkom smanjen na 34,6% u odnosu na 2014. kad ih je bilo 36%.

Odnos „dobraša“ i „guberaša“ u 2015. nešto je povoljniji u Zagrebu nego prosječno na razini RH (64:36), što ukazuje na činjenicu da se zagrebački poduzetnici ipak bolje nose s faktorima krize od poduzetnika na drugim područjima Hrvatske.

### 3. Troškovi za osoblje i prosječne plaće

Prosječna mjesecačna neto plaća po zaposlenom u Grada Zagreba iznosila je 2015. godine 5.863 kuna i veća je za 2,8% u odnosu na prethodnu godinu. Uz Grad Zagreb gdje je prosječna neto plaća po zaposlenome kod poduzetnika 16,8% veća od prosjeka RH (5.019 kn), gotovo u svim županijama imamo zaostajanje plaća u odnosu na republički prosjek, izuzetak su još samo Istarska županija s 1,7% i Zagrebačka s 0,3% višom prosječnom neto plaćom od prosjeka RH.

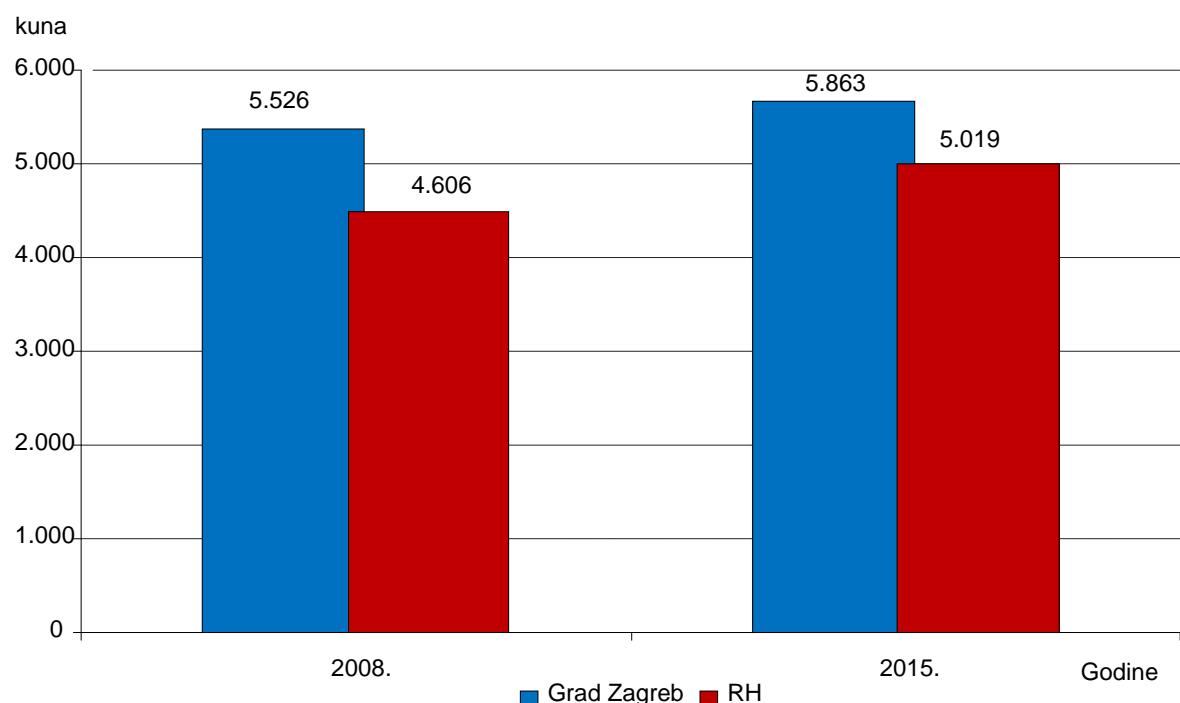
U ukupnim rashodima poduzetnika troškovi za osoblje čine znatnu stavku, a čine ih uglavnom plaće i naknade materijalnih prava radnika.

Za troškove osoblja tijekom 2015. u Gradu Zagrebu izdvojeno je 38.568 mil. kuna te su ukupni troškovi osoblja rasli na razini godišnjeg prosjeka 2015./2014. (Indeks 103,5).

*Tablica 23. Prosječne neto plaće i troškovi za osoblje, usporedba Grada Zagreba i RH*

Prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom (u kn)						
	2008.	2015.	Indeks 2015./2014.	Indeks 2015./2008.	2008. RH =100	2015. RH =100
Grad Zagreb	5.526	5.863	102,8	106,1	120,0	116,1
Ukupno RH	4.606	5.019	102,5	109,0	100,0	100,0
Troškovi za osoblje						
	2015.		Indeks 2015./2014.	Udio troškova za osoblje u rashodima 2015. (u %)		
Grad Zagreb	38.568		103,5	12,2		
Ukupno RH	81.690		104,6	13,2		

Izvor: FINA Registar godišnjih finansijskih izvještaja, Osnovni finansijski rezultati poslovanja poduzetnika



*Slika 21. Prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom u Gradu Zagrebu i RH 2008. i 2015.*

Troškovi za osoblje u Zagrebu čine stavku od oko 12,2% u ukupnim rashodima, a u 2015. prosječno na razini Hrvatske iznosili su 13,2%.

Prema tome, kretanje plaća kod nas potvrđuje da su ti troškovi poduzetnika relativno neosjetljivi na porast ukupnih prihoda, a sustav obračuna poreza i doprinosa treba mijenjati, u cilju poticanja ukupne potrošnje, ali i motiviranja radnika na povećanju kvalitete i produktivnosti rada.

#### **4. Investicije i drugi relevantni pokazatelji**

Prema podacima Fine u novu dugotrajnu imovinu poduzetnici Zagreba u 2015. uložili su 18.559 milijuna kuna, odnosno 0,8% više nego 2014. Poduzetnici Grada Zagreba ostvarili su 48,3% ukupnih investicija poduzetnika RH.

*Tablica 24. Ulaganja u dugotrajnu imovinu 2008. i 2015.*

- u mil. kn, struktura u %

	Investicije u dugotrajnu imovinu					
	2008.	2015.	Indeks 2015./2014.	Indeks 2015./2008.	Udio u RH 2008.	Udio u RH 2015.
Grad Zagreb	32.259	18.559	100,8	57,5	55,0	48,3
Ukupno RH	58.659	38.444	114,3	65,5	100,0	100,0

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

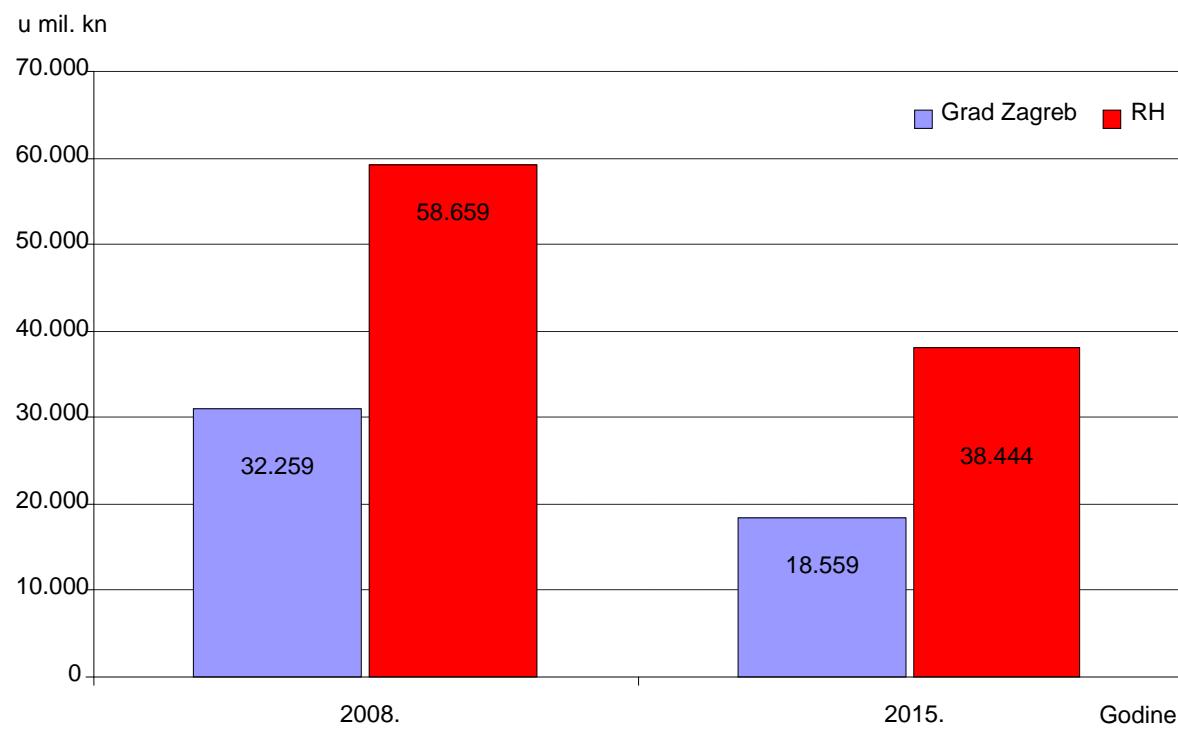
U 2015. investicije Grada Zagreba najveće su od svih drugih županija, premda je svega petina (20,4% ili 7.173) zagrebačkih poduzetnika investirala u dugotrajnu imovinu, a u Hrvatskoj je bilo svega 19,8% odnosno 21.175 poduzetnika koji su investirali u novu dugotrajnu imovinu.

*Tablica 25. Struktura investicija u novu dugotrajnu imovinu u 2015. godini, prema veličini poduzetnika, Grad Zagreb*

		Ukupno	Mali	Srednji	Veliki
Investitori	broj	7.173	6.740	285	148
	struktura u %	100,0	93,7	4,2	2,1
Investicije	vrijednost u tis. kn	18.559.935	2.913.387	1.532.588	14.113.959
	struktura u %	100,0	15,7	8,3	76,0

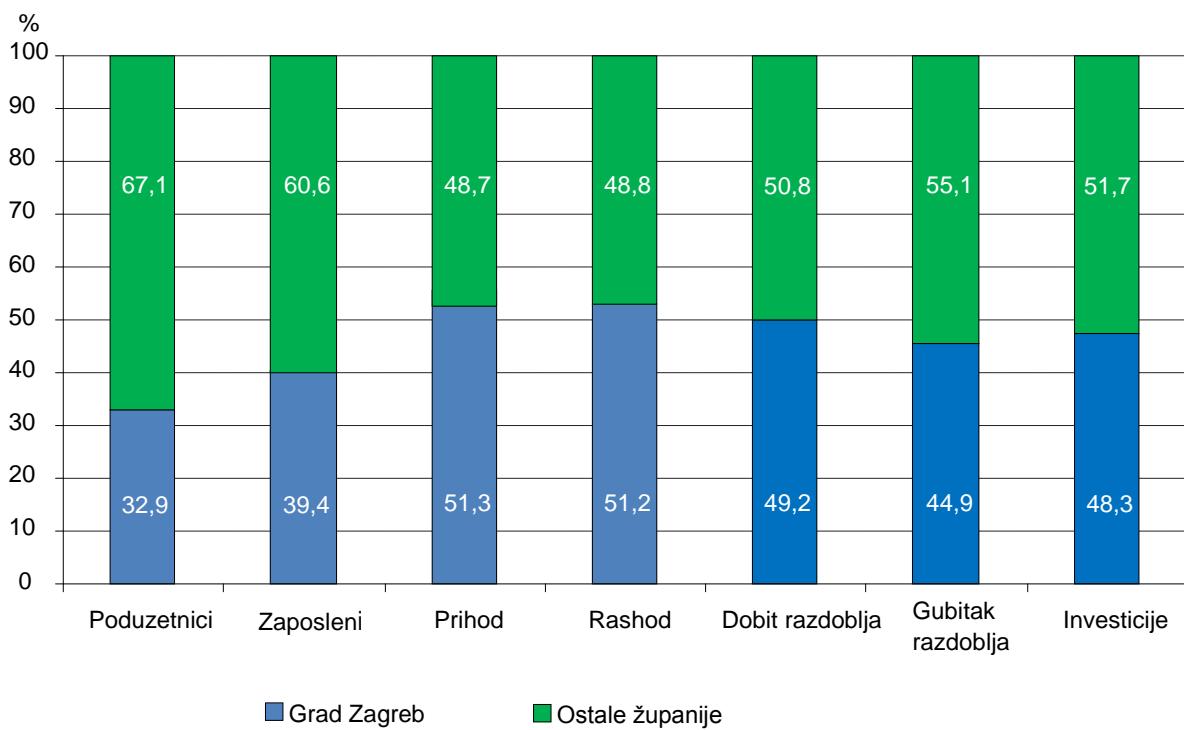
Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika

Kada se analizira struktura investicija prema veličini poduzetnika, proizlazi da su veliki investitori, kojih je svega 2,1% (njih 148), ostvarili čak 76% ukupne vrijednosti investicija u prošloj godini. Na male se odnosilo 15,7% dok je udio investicija kod srednje velikih poduzetnika bio 8,3%.



*Slika 22. Investicije poduzetnika GZ i RH u dugotrajnu imovinu, 2008. i 2015.*

Relativni značaj gospodarstva Zagreba u RH prema osnovnim gospodarskim pokazateljima izuzetno je značajan u odnosu na druge županije te egzistira kao odnos dominantnog regionalnog i državnog gospodarskog središta, bez obzira na spomenuti djelomični utjecaj na to finansijskih obračuna prema sjedištu poduzetnika.



Slika 23. Izabrani relevantni gospodarski pokazatelji GZ, 2015. godine, udio u RH

## 5. Pokazatelji uspješnosti poslovanja

Rezultati poslovanja poduzetnika također se mogu pratiti pomoću pokazatelja uspješnosti, učinkovitosti odnosno efikasnosti poslovanja koji se izvode iz godišnjih finansijskih izvještaja.

Tablica 26. Pokazatelji finansijske stabilnosti i uspješnosti poslovanja svih poduzetnika Grada Zagreba, 2014. i 2015., usporedni pregled sa prosjekom RH

Naziv pokazatelja	Grad Zagreb		RH	
	2014.	2015.	2014.	2015.
<i>I. Pokazatelji likvidnosti i finansijske stabilnosti</i>				
1. Koeficijent trenutne likvidnosti	0,12	0,13	0,11	0,12
2. Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,79	0,76	0,71	0,71
3. Koeficijent tekuće likvidnosti	0,98	0,95	0,95	0,94
4. Koeficijent finansijske stabilnosti	1,01	1,02	1,03	1,03
<i>II. Pokazatelji zaduženosti</i>				
1. Koeficijent zaduženosti	0,60	0,57	0,63	0,62
2. Koeficijent vlastitog financiranja	0,40	0,43	0,37	0,38
3. Koeficijent financiranja	1,48	1,34	1,73	1,61
4. Faktor zaduženosti (broj godina)	7,30	6,57	6,45	6,08
5. Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima	58,85	61,80	55,68	58,05
6. Stupanj pokrića dugotrajne imovine dugoročnim izvorima	99,14	97,89	97,20	96,74

**nastavak Tablice 26.**

Naziv pokazatelja	Grad Zagreb		RH	
	2014.	2015.	2014.	2015.
<b>III. Pokazatelji obrtaja i dana naplate kratkotrajnih potraživanja</b>				
1. Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,52	0,52	0,58	0,59
2. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,72	1,73	1,75	1,78
3. Vrijeme naplate kratkotrajnih potraživanja, u danima		95,41		88,64
4. Vrijeme naplate potraživanja od kupaca, u danima		62,52		60,56
<b>IV. Pokazatelji uspješnosti poslovanja</b>				
1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja (%)	102,62	103,84	102,11	103,68
2. Ekonomičnost redovnog poslovanja (%)	104,51	105,00	103,86	104,59
3. Rentabilnost prometa bruto (%)	2,56	3,69	2,06	3,55
4. Rentabilnost prometa neto (%)	1,87	2,82	1,41	2,68
5. Rentabilnost ukupne imovine bruto (%)	1,34	1,91	1,19	2,08
6. Rentabilnost ukupne imovine neto (%)	0,98	1,46	0,82	1,57
7. Rentabilnost vlastitog kapitala (%)	2,43	3,42	2,23	4,10
<b>V. Pokazatelji po zaposlenom</b>				
1. Ukupni prihodi po zaposlenom (kn)	994.878,30	993.754,37	751.038,59	762.771,47
2. Poslovni prihodi po zaposlenom (kn)	947.390,08	950.592,05	722.822,58	733.813,04
3. Ukupni rashodi po zaposlenom (kn)	969.455,34	957.039,03	735.541,61	735.709,83
4. Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-) po zaposlenom, u kunama	18.622,59	27.993,19	10.577,19	20.438,63
5. Imovina po zaposlenom (kn)	1.902.874,67	1.918.656,26	1.296.992,95	1.301.224,44
<b>VI. Novostvorenna vrijednost</b>				
1. Novostvorna vrijednost po zaposlenom	267.008	265.690	207.511	210.453
2. Udio troškova rada u dodanoj vrijednosti	0	0	0	0
<b>VII. Ostalo</b>				
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	18.417.643.176	18.559.934.627	33.639.632.840	38.444.855.654
Izvoz roba i usluga	43.594.263.843	45.736.969.487	104.631.435.566	115.314.299.488
Izdaci za istraživanje i razvoj	886.334.553	654.203.345	1.276.493.537	1.052.980.947

Izvor: Registr godišnjih finansijskih izvještaja, Finansijski pokazatelji za sve poduzetnike za 2015. godinu, FINA

Ovdje izdvajamo osnovne pokazatelje uspješnosti poduzetnika Zagreba u 2015. u odnosu na 2014. (finansijske stabilnosti, zaduženosti, te ekonomičnosti, rentabilnosti i produktivnosti):

- Koeficijent tekuće likvidnosti kao odnos kratkoročne imovine prema kratkoročnim obavezama u poduzetništvu Zagreba je u padu i iznosio je 0,95

prema RH, gdje je iznosio prosječno 0,94 i također u padu u odnosu na prethodnu godinu;

- Koeficijent finansijske stabilnosti (dugotrajna imovina u odnosu na kapital i rezerve + dugoročne obaveze) je za GZ u porastu i iznosi 1,02 dok je za RH ostao isti kao i prethodne godine (1,03);
- Koeficijent zaduženosti poduzetnika Zagreba je 0,57 što je manje nego prosječno za Hrvatsku 0,62 i u padu je u odnosu na 2014.;
- Koeficijent vlastitog financiranja je u porastu kako za Grad Zagreb gdje je iznosio 0,43 tako i za RH gdje je 0,38;
- Faktor zaduženosti u godinama agregiran na razini poduzetnika Grada Zagreba iznosio je 6,57 godina (Hrvatska 6,08);
- Stupanj pokrića dugotrajne imovine vlastitim izvorima sredstava veći je kod zagrebačkih poduzetnika (61,80%) nego prosječni u Hrvatskoj (58,05%);
- Pokazatelj produktivnosti mјeren ostvarenim ukupnim prihodima po zaposlenom proizlazi da su zaposleni u Grada Zagreba najproduktivniji od zaposlenika u svim drugim županijama jer su imali najveću produktivnost odnosno ostvarili su 993 tisuća po zaposlenom, dok je prosjek za RH bio 762 tisuća ili 23,3% manje;
- Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-) po zaposlenom, pokazuje da je u 2015. u Gradu Zagrebu ostvareno 27.993 kuna po ovom pokazatelju, dok je u RH taj iznos za 27% niži i iznosi 20.438 kn;
- Ekonomičnost ukupnog poslovanja (ukupni prihodi/ukupni rashodi) za Grad Zagreb iznosila je 103,84 što znači da su prihodi u gospodarstvu bili veći od rashoda i u porastu su u odnosu na prošlu godinu, a prosjek na nacionalnoj razini je pod jednak i iznosio je 103,68 i također je u porastu;
- Pokazatelj rentabilnosti bruto prometa za poduzetnike Zagreba bio je pozitivan i iznosio je 3,69%, dok je za RH taj pokazatelj bio 3,55;
- Rentabilnost ukupne imovine (bruto) u % imala je u poduzetništvu Zagreba pozitivan prinos i iznosila je 1,91, a u RH je taj pokazatelj nešto veći iznosio je 2,08;
- Rentabilnost vlastitog kapitala u postotku pokazuje povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kako za Grad Zagreb gdje je iznosio 3,42% tako i za RH 4,10%.

Temeljem ovdje iznijetih pokazatelja uspješnosti poslovanja zapaža se povećanje neto dobiti razdoblja po zaposlenom u odnosu na prethodnu godinu kako u gospodarstvu GZ (33,5%) tako i u RH (48%).

## **6. Rang lista prvih 10 poduzetnika Grada Zagreba**

Analiza poslovnih rezultata poduzetnika Grada Zagreba 2015. pokazuje nam da je top 10 zagrebačkih poduzetnika ostvarilo ukupan prihod od 46.710.325 kuna, ili 14,2% od ukupnog prihoda svih poduzetnika Grada, odnosno 7,3% ukupnog prihoda poduzetnika RH.

*Tablica 27. Top 10 poduzetnika Grada Zagreba prema dobiti u 2015. godini*

u tisućama kuna

Rbr.	Naziv	Dobit prije oporezivanja	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Dobit ili gubitak razdoblja
1.	HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA D.D.	1.945.330	431	9.529.315	1.739.787
2.	HRVATSKI TELEKOM D.D.	1.120.686	3.889	6.014.665	893.484
3.	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	908.251	7.485	7.018.390	725.199
4.	HEP PROIZVODNJA DOO	423.577	2.074	3.304.741	337.110
5.	KONZUM D.D.	295.175	12.602	14.940.741	234.604
6.	JADRANSKI NAFTOVOD DD	292.209	375	744.958	233.587
7.	JAMNICA DD	266.266	1.101	1.655.452	231.510
8.	PBZ CARD D.O.O.	255.937	203	997.980	196.300
9.	HRVATSKE ŠUME D.O.O.	235.185	7.602	2.090.394	186.390
10.	ZAGREBAČKE OTPADNE VODE D.O.O.	219.989	8	413.688	175.957
	Ukupno top 10	5.962.604	35.770	46.710.325	4.953.926
	Ukupno svi po odabranim kriterijima (35.089)	20.917.700	330.102	328.040.304	9.240.607

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2015.

Kada se gleda udio u ukupno iskazanoj dobiti razdoblja zagrebački poduzetnici u 2015. i to 10 prvo rangiranih, sudjeluje s 53,6% u ukupnoj dobiti razdoblja GZ, odnosno s 5,8% ukupne dobiti razdoblja poduzetnika RH.

Gledajući prvih 10 poduzetnika prema broju zaposlenih, njihov ukupni prihod iznosi je 59.358.747 kuna, što je 18,1% od ukupno ostvarenog prihoda poduzetnika Grada Zagreba u 2015., odnosno 9,3% ukupnog prihoda poduzetnika RH.

*Tablica 28. Top 10 poduzetnika Grada Zagreba prema broju zaposlenih u 2015. godini*

Rbr.	Naziv	Broj zaposlenih	Ukupni prihod	Dobitak ili gubitak razdoblja u tisućama kuna
1.	KONZUM D.D.	12.602	14.940.741	234.604
2.	HP-HRVATSKA POŠTA D.D.	8.882	1.703.112	163.611
3.	ZAGREBAČKI HOLDING D.O.O.	8.008	3.238.250	60.961
4.	INA D.D.	7.605	19.858.744	-1.202.449
5.	HRVATSKE ŠUME D.O.O.	7.602	2.090.394	186.390
6.	HEP-OPERATOR DISTRIBUCIJSKOG SUSTAVA D.O.O.	7.485	7.018.390	725.199
7.	HŽ INFRASTRUKTURA D.O.O.	5.046	1.367.199	91.008
8.	HRVATSKI TELEKOM D.D.	3.889	6.014.665	893.484
9.	TISAK D.D.	3.473	2.817.049	4.592
10.	SOKOL MARIĆ D.O.O.	3.340	310.202	28.316
	Ukupno top 10	67.932	59.358.747	1.185.716
	Ukupno svi po odabranim kriterijima (35.089)	330.102	328.040.304	9.240.607

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2015.

Prema iskazanoj dobiti razdoblja njihov udio je 12,8% na razini Grada, odnosno 1% ukupne dobiti razdoblja poduzetnika RH.

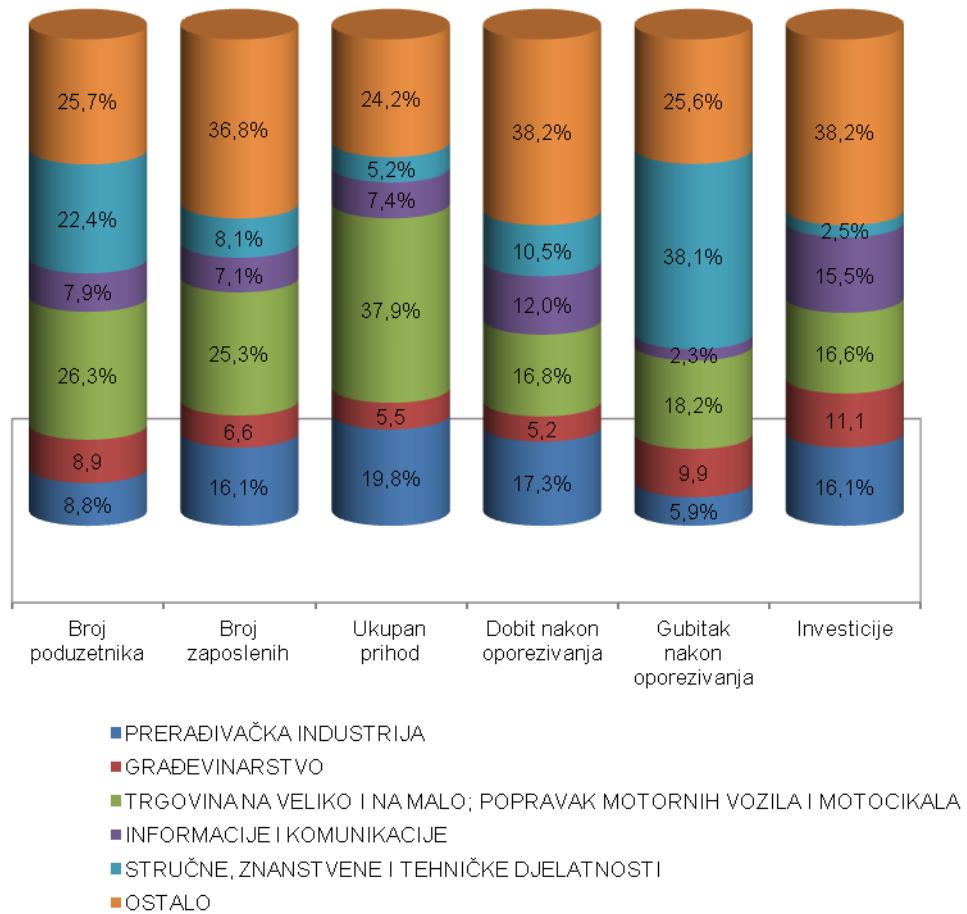
## 7. Financijski rezultati poduzetnika prema djelatnostima

U Gradu Zagrebu posljednjih godina, a tako i u 2015. dominiraju poduzetnici u djelatnosti trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla čiji je udio 26,3%, kao i prema broju zaposlenih (25,3%) koji čine četvrtinu svih zaposlenih, a u ovoj djelatnosti ostvaruje se i najveći udio ukupnih prihoda (37,9%), te najveći udio u investicijska ulaganja (16,6%).

*Tablica 29. Udjeli izabranih djelatnosti u poslovanju poduzetnika Grada Zagreba 2015.*

Djelatnost	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih	Ukupan prihod	Dobit nakon oporezivanja	Gubitak nakon oporezivanja	Investicije
Prerađivačka industrija	8,8	16,1	19,8	17,3	5,9	16,1
Građevinarstvo	8,9	6,6	5,5	5,2	9,9	11,1
Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala	26,3	25,3	37,9	16,8	18,2	16,6
Informacije i komunikacije	7,9	7,1	7,4	12,0	2,3	15,5
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	22,4	8,1	5,2	10,5	38,1	2,5
Ostalo	25,7	36,8	24,2	38,2	25,6	38,2

Izvor: FINA, Godišnji izvještaji poduzetnika, 2015.



*Slika 24. Udjeli izabranih djelatnosti u poslovanju poduzetnika Grada Zagreba 2015.*

Dobit razdoblja po pojedinoj djelatnosti najveća je u prerađivačkoj industriji (17,3%), zatim u trgovini (16,8%) te u djelatnosti informacija i komunikacija. Investicijska ulaganja najveća su u već navedenoj trgovini te nakon nje u prerađivačkoj industriji (16,1%).

## 8. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Mali i srednji poduzetnici su glavni oslonac i ključni resurs ekonomskog rasta, dinamike u razvijenim zemljama. I u Hrvatskoj je malo i srednje poduzetništvo najdinamičniji i u krizi najprilagodljiviji dio poduzetništva.

Na razini Hrvatske njihov udio u ukupnom broju poduzetnika iznosi 99,7% (FINA, 2015.), a u Gradu Zagrebu 99,5%, od čega na male poduzetnike otpada čak 98,4%, dok veliki poduzetnici čine svega 0,5% njih 165 (FINA 2015.).

Glede dinamike kretanja broja poduzetnika u 2015., broj malih poduzetnika porastao je za 2,2% i raste neprekidno od 2000. godine s izuzetkom 2011. Broj zaposlenih kod njih također je u porastu (indeks 109,6). MSP zajedno zapošljavaju 179.076 osoba odnosno 54,2% svih zaposlenih.

*Tablica 30. Struktura poslovnih subjekata prema veličini - tendencije kretanja 2008. - 2015.*

Godina	Struktura u %			
	Ukupno	mali	srednji	veliki
2008.	100,0	97,6	1,6	0,8
2009.	100,0	97,7	1,6	0,7
2010.	100,0	98,0	1,4	0,6
2011.	100,0	98,0	1,5	0,5
2012.	100,0	98,1	1,4	0,5
2013.	100,0	98,2	1,3	0,5
2014.	100,0	98,3	1,2	0,5
2015.	100,0	98,4	1,1	0,5

Izvor: FINA, Registr godišnjih finansijskih izvještaja, Osnovni finansijski rezultati poduzetnika prema veličini

Ukupni prihodi malih poduzetnika 2015. također su rasli (indeks 114,3), kao i njihova dobit prije oporezivanja i dobit razdoblja (indeksi 119,4 i 118,1), neto plaće i nadnice malim poduzetnicima također su u porastu (112,1).

Sektor MSP sudjelovao je u 2015. u ukupnom zagrebačkom poduzetništvu sa sljedećim udjelima:

- u ukupnim prihodima s 42%
- u dobit nakon oporezivanja sa 48,9%
- u gubitku nakon oporezivanja sa 65%
- u broju investitora s 97,9%.

Mali i srednji poduzetnici zauzimaju sve značajniju ulogu u zagrebačkom poduzetništvu i njihovi prihodi i dobit rasli su u 2015. dinamičnije, nego kod velikih.

Za male i srednje poduzetnike 2015. godina bila je uspješnija nego prethodna iako veliki poduzetnici imaju natpolovičan udio u ukupnom prihodu (58,1%) i dobiti prije oporezivanja (51,1%).

Sve tri kategorije poduzetnika imale su pozitivan konačni finansijski rezultat. Neto finansijski rezultat kod malih poduzetnika iznosio je 1,3 milijarde kuna, srednje veliki poduzetnici ostvarili su konačnu dobit od 1,7 milijardi kuna, dok je kod velikih poduzetnika neto finansijski rezultat iznosio 6,0 milijardi kuna.

*Tablica 31. Financijski rezultati poduzetnika prema veličini u Gradu Zagrebu za 2015.*  
u tisućama kuna

Naziv	Mali poduzetnici		Srednji poduzetnici		Veliki poduzetnici	
	2015.	Indeks 2015./2014.	2015.	Indeks 2015./2014.	2015.	Indeks 2015./2014.
Ukupni prihodi	85.578.995	114,3	51.908.904	108,0	190.552.405	96,3
Ukupni rashodi	83.013.716	112,1	49.726.550	97,1	183.180.232	97,8
Dobit prije oporezivanja	7.159.321	119,4	3.068.649	109,9	10.689.730	88,1
Porez na dobit	1.174.600	128,0	413.712	123,9	1.290.887	137,1
Dobit razdoblja	5.985.961	118,1	2.649.577	108,1	9.037.574	81,4
Gubitak razdoblja	4.595.282	88,4	880.935	14,8	2.956.288	198,6

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini

Promatrajući to kroz udio u ukupnom neto financijskom rezultatu zagrebačkih poduzetnika, u 2015. godini mali poduzetnici sudjelovali su s udjelom od 15,1%, udio srednje velikih poduzetnika bio je 19,1%, dok preostalih visokih 65,8% pripada velikim poduzetnicima.

*Tablica 32. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2015.*

	Ukupno svi poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednji poduzetnici	Veliki poduzetnici
1. Broj dobitaša	100,0	98,0	1,4	0,6
2. Broj gubitaša	100,0	99,1	0,6	0,3
3. Ukupni prihodi	100,0	26,1	15,8	58,1
4. Ukupni rashodi	100,0	26,3	15,7	58,0
5. Dobit prije oporezivanja	100,0	34,2	14,7	51,1
6. Gubitak prije oporezivanja	100,0	52,2	10,1	37,7
7. Porez na dobit	100,0	40,9	14,3	44,8
8. Dobit razdoblja	100,0	33,9	15,0	51,1
9. Gubitak razdoblja	100,0	54,5	10,4	35,1
10. Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	100,0	15,1	19,1	65,8

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja, Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema veličini

## 9. Dugovanja građana i poslovnih subjekata

Od 1. siječnja 2011. promijenjen je način provođenja ovrhe na novčanim sredstvima (Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, NN91/10 i 112/12), a glavni cilj je uređenje odnosa između dužnika i vjerovnika te povećanje učinkovitosti naplate potraživanja i samim tim zaštita vjerovnika.

Prema podacima FINE u Republici Hrvatskoj krajem 2015. u blokadi je bilo 321.580 građana, a dug je iznosio 36,52 milijarde kuna. Stanje na dan 31. svibnja 2016. pokazuje da je u RH u blokadi 329.071 građanin s ukupnim dugom od 39,17 milijardi

kuna, što znači da je u RH 7,7% blokiranih građana u odnosu na ukupan broj stanovnika. U Gradu Zagrebu je 31. 5. 2016. bilo 62.056 blokiranih, što je 7,9% ukupnog stanovništva Grada Zagreba, odnosno 11,55% blokiranih u broju radno sposobnog stanovništva (11,45% u RH), a njihov dug iznosi 11,41 milijardu kuna.

*Tablica 33. Broj blokiranih građana Grada Zagreba i RH i udjeli u ukupnom i radno sposobnom stanovništvu, na dan 31.5.2016.*

	Broj stanovnika	Broj blokiranih građana	Broj radno sposobnog stanovništva (15-64 god.)	Udio blokiranih u ukupnom broju stanovnika (%)	Udio blokiranih u broju radno sposobnog stanovništva (%)	Ukupni dug (kn)
Grad Zagreb	790.017	62.056	537.188	7,9	11,55	11.406.358.283
Republika Hrvatska	4.284.889	329.071	2.873.828	7,7	11,45	39.167.533.146

Izvor: FINA, 2016., DZS, Popis 2011.

U 2015. godini u Gradu Zagrebu bilo je 1.052 poduzetnika, s 1.714 zaposlenih koji su bili blokirani do 120 dana i čiji je dug iznosio 580.721.567 kuna. Blokirani 120 i više dana bilo je 4.376 poduzetnika, kod kojih je zaposleno 2.516 osoba, a dug tih poduzetnika iznosio je 6,42 milijarde kuna. Što znači da je 15,5% poduzetnika Grada Zagreba u 2015. godini bilo u blokadi.

## ZAKLJUČAK

Analizirajući finansijske rezultate poslovanja poduzetnika Grada Zagreba u 2015., vidljivo je da je kod 35.089 poduzetnika bilo zaposleno 330.102 radnika koji su ostvarili 328 milijardi kuna ukupnog prihoda. Dobit razdoblja iznosila je 17,6 milijardi kuna, dok je gubitak razdoblja iznosio 8,4 milijardi kuna. Tako da je u konačnici ostvareno 9,2 milijardi kuna neto dobiti.

Poduzetnici Grada Zagreba u 2015. investirali su 18.559 milijuna kuna i ostvarili su 48,3% ukupnih investicija poduzetnika Republike Hrvatske i sudjeluju s udjelom od 33,9% u broju poduzetnika investitora u Hrvatskoj.

Prosječna mjesecačna neto plaća po zaposlenom bila je kod poduzetnika u gradu Zagrebu 16,8% iznad prosjeka RH.

Komparativni pokazatelji s drugim županijama i gradovima potvrđuju da Grad Zagreb po većini pokazatelja ima povoljniji položaj i tako dominantnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu. Grad Zagreb u mnogim kategorijama premoćno sudjeluje u odnosu na druge županije, dok je njegova važnost u ostvarenju ukupnih prihoda i rashoda, zatim u dobiti, a osobito u konačnom finansijskom rezultatu (neto dobiti), iznimno velika na nacionalnoj razini.

U ostvarenim finansijskim rezultatima evidentna je dominantna uloga velikih poduzetnika, iako čine svega 0,5% zagrebačkih poduzetnika. Glavnina poduzetnika u privatnom je sektoru, a u strukturi djelatnosti prema ostvarenom ukupnom prihodu najveći je udjel trgovine, zatim prerađivačke industrije te informacija i komunikacija, dok prema ostvarenoj dobiti razdoblja ipak prednjači prerađivačka industrija.

Prema ostvarenim finansijskim rezultatima poslovanja u 2015. i očekivanoj realnoj stopi bruto domaćeg proizvoda što se u istoj godini, po statističkom obračunu i publiciranju, očekuje za Grad Zagreb, kako se ocjenjuje između 1,5 i 2,0, može se zaključiti da zagrebačko, kao i hrvatsko, gospodarstvo konačno izlazi iz dugogodišnje recesije, iako po visini realnih stopa rasta još uvijek nije uzelo veći razvojni zamah koji bi značajnije potaknuo investicije u planirane i prijeko potrebne razvojne projekte te zapošljavanje raspoložive radne snage.

## **PRILOG**

*Tablica 1. Pregled osnovnih financijski pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba od 2008. do 2015. godine*

*Tablica 2. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2015.*

*Tablica 3. Osnovni financijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2014. i 2015.*

*Tablica 4. Poduzetnici Grada Zagreba prema veličini i djelatnosti 2014. i 2015.*

*Tablica 5. Izdaci za istraživanje i razvoj te investicije u novu dugotrajnu materijalnu imovinu u Gradu Zagrebu u razdoblju 2008. – 2015., prema veličini - usporedba s RH*

*Tablica 6. Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema oblicima vlasništva za 2015. godinu*

Tablica 1. Pregled osnovnih finansijskih pokazatelja poslovanja poduzetnika Grada Zagreba od 2008. do 2015. godine

u tisućama kuna

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	Indeksi					Udjeli u RH				
									2011./2010.	2012./2011.	2013./2012.	2014./2013.	2015./2014.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Broj poduzetnika	29.273	29.362	31.554	29.817	32.026	33.329	34.336	35.089	101,9	107,4	104,1	103,0		32,6	30,7	32,9	32,9	32,9
Broj zaposlenih	366.704	363.104	339.291	328.438	329.267	329.838	322.468	330.102	99,9	100,3	101,9	100,7	102,4	39,8	40,7	40,4	40,0	39,4
Ukupni prihodi	355.225.726	323.233.088	314.987.823	322.144.813	319.933.232	320.110.959	320.816.416	328.040.304	104,6	99,3	102,9	102,1	102,3	52,7	53,1	53,8	52,8	51,3
Ukupni rashodi	340.255.475	315.003.918	305.329.979	313.049.472	316.022.820	315.261.465	312.618.323	315.920.498	104,9	100,9	102,8	100,8	101,1	52,3	53,1	53,7	52,5	51,2
Dobit prije oporezivanja	22.645.763	18.128.198	21.069.927	19.350.353	17.910.078	18.359.939	20.925.449	20.917.700	93,1	92,6	104,0	116,9	100,0	51,3	51,3	53,8	54,8	50,0
Gubitak prije oporezivanja	7.675.511	9.899.028	11.412.083	10.255.012	13.999.666	13.510.444	12.727.356	8.797.894	93,5	136,5	101,5	91,3	69,1	41,3	49,9	52,2	48,8	46,0
Porez na dobit	3.943.246	2.887.196	3.813.171	3.051.183	2.548.020	2.284.004	2.192.903	2.879.199	81	83,5	87,0	101,0	131,3	59	62,3	56,6	55,6	51,8
Dobit nakon oporezivanja	18.480.054	14.885.040	17.161.894	16.273.080	15.302.310	15.783.780	18.625.676	17.673.113	96,2	94,0	105,2	120,9	94,9	50,1	49,8	53	54,7	49,2
Gubitak nakon oporezivanja	7.453.048	9.543.066	11.317.221	10.228.922	13.939.918	13.218.289	12.620.486	8.432.505	94,1	136,3	99,7	92,8	66,8	41,4	49,9	51,7	48,8	44,9
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	11.027.006	5.341.974	5.844.673	6.044.158	1.362.392	2.565.491	6.005.190	9.240.607	100	22,5	161,5	265,8	153,9	81,4	49,1	62,3	69,9	54,0
Prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom u kn	5.526	5.543	5.549	5.634	5.592	5.641	5.704	5.863	101,1	99,3	99,7	100,8	102,8	118,6	116,9	116,7	116,5	116,8
Investicije u novu dugotrajanu imovinu	32.259.303	31.196.117	20.906.765	16.651.893	17.499.863	21.258.866	18.417.643	18.559.935	78,5	105,1	120,7	88,7	100,8	49,8	53,2	56,3	53,6	48,3

Tablica 2. Osnovni finansijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima u Gradu Zagrebu 2015.

u tisućama kuna

Djelatnost	Broj poduzetnika	Ukupni prihodi			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)			
		Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	291	3.281.819	3.396.386	103,5	140.143	219.343	156,5	28.617	32.506	113,6	111.526	186.837	167,5	
B Rudarstvo i vađenje	31	3.951.614	2.822.314	71,4	418.861	100.437	24	9.637	358.581	3.720,70	409.224	-258.144	-	
C Preradivačka industrija	3.082	64.429.459	61.755.260	95,8	3.278.242	2.444.438	74,6	672.360	1.760.330	261,8	2.605.882	684.108	26,3	
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	228	30.109.587	28.668.124	95,2	3.080.584	3.151.319	102,3	235.770	175.994	74,6	2.844.814	2.975.325	104,6	
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	114	2.152.016	2.185.817	101,6	214.264	247.561	115,5	10.217	21.606	211,5	204.047	225.955	110,7	
F Građevinarstvo	3.106	17.675.043	18.221.196	103,1	952.116	988.835	103,9	1.200.899	1.402.701	116,8	-248.783	-413.866	166,4	
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	9.216	120.897.859	128.484.266	106,3	3.185.924	3.457.337	108,5	1.936.767	1.402.376	72,4	1.249.157	2.054.961	164,5	
H Prijevoz i skladištenje	894	12.941.016	13.352.490	103,2	386.932	818.586	211,6	292.575	94.629	32,3	94.356	723.957	767,3	
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.877	3.258.008	3.858.639	118,4	206.563	264.154	127,9	352.713	280.134	79,4	-146.150	-15.980	10,9	
J Informacije i komunikacije	2.775	23.313.482	23.763.045	101,9	2.278.362	1.945.239	85,4	372.882	311.018	83,4	1.905.480	1.634.221	85,8	
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	321	6.875.946	6.282.106	91,4	1.422.289	821.650	57,8	30.710	331.607	1.079,80	1.391.579	490.043	35,2	
L Poslovanje nekretninama	1.358	6.834.688	8.063.219	118	425.027	697.579	164,1	2.300.145	1.016.050	44,2	-1.875.118	-318.471	17	
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	7.856	16.197.281	16.956.367	104,7	1.845.475	1.790.950	97	4.756.347	762.064	16	-2.910.871	1.028.886	-	
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.357	3.837.556	4.349.190	113,3	168.245	201.189	119,6	168.672	166.787	98,9	-427	34.403	-	
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	24	71.944	68.626	95,4	6.620	5.221	78,9	108	32	30,1	6.513	5.189	79,7	
P Obrazovanje	470	472.917	551.390	116,6	28.292	34.332	121,3	8.926	8.577	96,1	19.366	25.755	133	
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	445	1.082.343	1.199.120	110,8	81.240	78.366	96,5	38.258	21.377	55,9	42.982	56.989	132,6	
R Umjetnost, zabava i rekreacija	391	1.889.555	2.049.328	108,5	396.968	275.298	69,4	155.373	181.712	117	241.595	93.586	38,7	
S Ostale uslužne djelatnosti	1.151	1.495.749	1.943.551	129,9	92.795	105.851	114,1	46.684	101.542	217,5	46.111	4.309	9,3	
n/a Nepoznati razred djelatnosti	102	48.535	69.870	144	16.735	25.427	151,9	2.828	2.883	101,9	13.907	22.545	162,1	
Ukupno		35.089	320.816.416	328.040.304	102,3	18.625.676	17.673.113	94,9	12.620.486	8.432.505	66,8	6.005.190	9.240.607	153,9

Tablica 3. Osnovni finansijski rezultati poduzetnika Grada Zagreba prema veličini za 2014. i 2015.

u tisućama kuna

Naziv	Ukupno svi poduzetnici			Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj poduzetnika		106.569			105.029			1.192			348	
Broj dobitaša		68.611			67.370			958			283	
Broj gubitaša		37.958			37.659			234			65	
Broj zaposlenih	809.380	838.584	103,6	402.175	432.934	107,6	146.081	147.250	100,8	261.124	258.400	99,0
Ukupni prihodi	607.875.615	639.647.947	105,2	202.760.222	226.110.156	111,5	111.367.435	119.099.669	106,9	293.747.959	294.438.122	100,2
Ukupni rashodi	595.332.668	616.954.490	103,6	200.187.274	220.243.387	110,0	113.445.244	114.777.661	101,2	281.700.149	281.933.442	100,1
Dobit prije oporezivanja	38.110.703	41.857.586	109,8	14.762.536	17.295.122	117,2	6.308.804	6.663.431	105,6	17.039.363	17.899.033	105,0
Gubitak prije oporezivanja	25.567.755	19.164.129	75	12.189.589	11.428.353	93,8	8.386.613	2.341.423	27,9	4.991.554	5.394.353	108,1
Porez na dobit	3.981.979	5.553.952	139,5	2.113.075	2.745.104	129,9	627.086	781.063	124,6	1.241.818	2.027.786	163,3
Dobit razdoblja	33.999.377	35.925.884	105,7	12.619.542	14.542.404	115,2	5.672.451	5.870.327	103,5	15.707.384	15.513.152	98,8
Gubitak razdoblja	25.438.409	18.786.380	73,9	12.159.670	11.420.740	93,9	8.377.347	2.329.382	27,8	4.901.393	5.036.257	102,8
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	8.560.968	17.139.504	200,2	459.872	3.121.665	678,8	-2.704.895	3.540.945	-	10.805.991	10.476.894	97,0
Neto plaće i nadnice	47.566.788	50.507.008	106,2	19.667.038	21.666.523	110,2	9.104.623	9.638.983	105,9	18.795.126	19.201.501	102,2
Prosječna mjesecna neto plaća po zaposlenom	4.897	5.019	102,5	4.075	4.170	102,3	5.194	5.455	105,0	5.998	6.192	103,2
A. Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	100.726	99.876	99,2	69.753	69.087	99,0	30.972	30.789	99,4			
B. Dugotrajna imovina	690.942.424	720.072.116	104,2	200.174.389	223.089.118	111,4	88.045.853	91.205.371	103,6	402.722.181	405.777.628	100,8
C. Kratkotrajna imovina	346.693.823	359.894.690	103,8	145.850.425	156.367.446	107,2	56.996.654	58.279.669	102,3	143.846.745	145.247.576	101,0
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	12.023.178	11.119.312	92,5	4.952.174	5.197.447	105,0	1.322.417	1.204.223	91,1	5.748.586	4.717.642	82,1
F. UKUPNA AKTIVA = UKUPNA PASIVA	1.049.760.151	1.091.185.994	103,9	351.046.742	384.723.097	109,6	146.395.897	150.720.051	103,0	552.317.512	555.742.846	100,6
A. Kapital i rezerve	371.298.155	403.607.113	108,7	70.113.643	85.403.230	121,8	44.613.280	53.569.641	120,1	256.571.232	264.634.242	103,1
B. Rezerviranja	13.448.420	14.371.396	106,9	2.402.540	2.645.251	110,1	1.425.823	1.576.123	110,5	9.620.057	10.150.021	105,5
C. Dugoročne obaveze	286.837.010	278.624.315	97,1	115.701.757	120.111.680	103,8	36.704.292	32.113.582	87,5	134.430.960	126.399.053	94,0
D. Kratkoročne obaveze	333.081.610	346.847.290	104,1	149.526.675	161.527.371	108,0	55.081.033	53.936.661	97,9	128.473.902	131.383.258	102,3
E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	45.094.957	47.735.881	105,9	13.302.127	15.035.565	113,0	8.571.469	9.524.044	111,1	23.221.361	23.176.272	99,8
Broj poduzetnika tekuća godina		106.569			105.029			1.192			348	
Broj izvoznika		15.385			14.328			789			268	

Naziv	Ukupno svi poduzetnici			Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Izvoz	104.631.436	115.314.299	110,2	24.525.589	29.926.596	122,0	23.921.207	26.781.809	112,0	56.184.640	58.605.895	104,3
Uvoz	98.647.602	104.465.187	105,9	20.819.323	25.262.747	121,3	20.344.301	22.299.953	109,6	57.483.978	56.902.487	99,0
Trgovinski saldo	5.983.833	10.849.113	181,3	3.706.265	4.663.849	125,8	3.576.906	4.481.857	125,3	-1.299.337	1.703.408	-
Broj poduzetnika tekuća godina		106.569			105.029			1.192			348	
Broj investitora		21.175			19.971			892			312	
Broj poduzetnika bez investicija		85.394			85.058			300			36	
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	33.639.633	38.444.856	114,3	9.436.565	11.976.779	126,9	4.891.429	6.279.549	128,4	19.311.638	20.188.527	104,5

Tablica 4. Poduzetnici Grada Zagreba prema veličini i djelatnosti 2014. i 2015.

u tisućama kuna																	
Djelatnost		Ukupno svi poduzetnici				Mali poduzetnici				Srednje veliki poduzetnici				Veliki poduzetnici			
		Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada		
			2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.
0	FIZIČKE OSOBE BEZ DJELATNOSTI	102	25	29	116	102	25	29	116	4	369	383	103,8	1	7.967	7.602	95,4
A	POLJOPRIVREDNA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	291	9.075	8.744	96,4	286	739	759	102,7	2	105	98	93,3	3	2.336	2.230	95,5
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	31	2.569	2.428	94,5	26	128	100	78,1	80	12.137	11.579	95,4	30	25.864	25.146	97,2
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	3.082	53.485	53.103	99,3	2.972	15.484	16.378	105,8	11	288	298	103,5	8	12.041	11.920	99
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	228	12.500	12.405	99,2	209	171	187	109,4	4	506	529	104,5	3	1.448	1.333	92,1
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	114	2.460	2.485	101	107	506	623	123,1	24	2.112	2.150	101,8	16	8.093	7.745	95,7
F	GRAĐEVINARSTVO	3.106	21.330	21.785	102,1	3.066	11.125	11.890	106,9	159	12.557	11.900	94,8	53	39.566	39.391	99,6
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	9.216	82.061	83.386	101,6	9.004	29.938	32.095	107,2	12	1.464	1.489	101,7	10	23.964	23.283	97,2
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	894	29.658	29.253	98,6	872	4.230	4.481	105,9	9	1.590	1.574	99	2	1.141	1.162	101,8
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	1.877	11.041	12.465	112,9	1.866	8.310	9.729	117,1	29	2.500	2.533	101,3	15	11.791	11.133	94,4
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	2.775	23.002	23.465	102	2.731	8.711	9.799	112,5	6	811	1.105	136,3	8	3.759	3.779	100,5

Djelatnost	Ukupno svi poduzetnici				Mali poduzetnici				Srednje veliki poduzetnici				Veliki poduzetnici			
	Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Broj poduzetnika	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada		
		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.		2014.	2015.	Indeks 2015. / 2014.
K FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	321	5.414	5.859	108,2	307	844	975	115,5	8	1.481	973	65,7	1	8.435	8.008	94,9
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	1.358	11.691	11.068	94,7	1.349	1.775	2.087	117,6	29	2.583	2.624	101,6	10	1.794	1.803	100,5
M STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	7.856	25.195	26.708	106	7.817	20.818	22.281	107	11	8.026	9.477	118,1	1	3.508	3.340	95,2
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	1.357	19.554	22.041	112,7	1.345	8.020	9.224	115	3	511	539	105,5	1	481	504	104,8
O JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	24	283	258	91,2	24	283	258	91,2	3	679	563	82,9	3	2.779	2.647	95,3
P OBRAZOVANJE	470	1.811	2.103	116,1	470	1.811	2.103	116,1	4	358	351	98	-	-	-	-
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	445	3.319	3.689	111,1	441	2.327	2.646	113,7	-	-	-	-	-	-	-	-
R UMJETNOST, ZABAVALA I REKREACIJA	391	5.160	5.589	108,3	385	1.702	2.379	139,8	-	-	-	-	-	-	-	-
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1.151	2.835	3.239	114,3	1.147	2.477	2.888	116,6	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	35.089	322.468	330.102	102,4	34.526	119.424	130.911	109,6	398	48.077	48.165	100,2	165	154.967	151.026	97,5

Tablica 5. Izdaci za istraživanje i razvoj te investicije u novu dugotrajnu materijalnu imovinu u Gradu Zagrebu u razdoblju 2008. - 2015.  
prema veličini - usporedba s RH u kunama

Opis	Godina	Ukupno Hrvatska			Grad Zagreb		
		Broj	Izdaci za razvoj	Investicije	Broj	Izdaci za razvoj	Investicije
Mali poduzetnici	2008.	87.807	350.935.038	19.914.718	28.582	23.957.185	5.858.765
	2009.	89.438	382.859.957	13.589.403	28.672	26.075.387	4.848.344
	2010.	95.004	139.841.007	11.502.080	30.918	34.144.912	4.621.781
	2011.	88.800	186.200.378	10.071.496	29.204	50.676.329	3.276.403
	2012.	95.597	183.067.625	10.360.420	31.412	70.294.246	3.299.427
	2013.	99.573	238.768.975	12.559.508	32.725	80.257.814	4.860.639
	2014.	102.895	1.089.813.378	11.486.141.634	33.749	877.891.947	3.879.302.187
	2015.	105.029	292.112.083	11.976.779.127	34.526	95.374.725	2.913.387.024
Srednje veliki poduzetnici	2008.	1.396	92.556.088	8.730.135	469	15.119.352	2.398.447
	2009.	1.446	60.864.380	6.067.733	472	6.421.222	1.873.687
	2010.	1.379	64.300.782	5.060.366	455	4.001.759	1.374.051
	2011.	1.309	37.876.692	5.401.485	452	3.243.187	1.540.787
	2012.	1.309	47.750.262	4.822.298	452	8.281.476	1.296.507
	2013.	1.268	55.598.350	4.892.511	439	22.330.983	1.568.719
	2014.	1.221	54.353.435	4.960.610.123	419	24.472.789	1.169.582.487
	2015.	1.192	588.844.296	6.279.549.189	398	542.117.483	1.532.588.153
Veliki poduzetnici	2008.	453	207.734.972	35.072.346	222	64.981.645	26.527.911
	2009.	436	219.185.070	31.188.217	218	76.732.874	24.474.086
	2010.	375	147.529.490	21.222.232	181	21.134.713	15.605.520
	2011.	347	158.404.621	17.719.432	161	17.541.341	11.834.703
	2012.	348	168.142.055	18.170.380	162	33.274.740	12.979.360
	2013.	350	118.750.282	20.037.457	165	10.122.810	14.691.646
	2014.	354	230.070.162	18.738.001.078	168	25.343.948	13.810.410.201
	2015.	348	172.024.568	20.188.527.338	165	16.711.137	14.113.959.450
Ukupno svi poduzetnici	2008.	89.656	651.226.098	63.717.199	29.273	104.058.182	34.785.122
	2009.	91.320	662.909.407	50.845.353	29.362	109.229.483	31.196.117
	2010.	96.758	351.671.279	37.784.678	31.554	59.281.384	21.601.352
	2011.	90.456	382.481.691	33.192.413	29.817	71.460.857	16.651.893
	2012.	97.254	398.959.942	33.353.099	32.026	111.850.462	17.575.294
	2013.	101.191	413.117.607	37.489.476	33.329	112.711.607	21.121.004
	2014.	104.470	1.374.236.975	35.184.752.835	34.336	927.708.684	18.859.294.875
	2015.	106.569	1.052.980.947	38.444.855.654	35.089	654.203.345	18.559.934.627

*Tablica 6. Osnovni financijski rezultati poduzetnika prema oblicima vlasništva za 2015. godinu*

*u tisućama kuna*

	Ukupno svi oblici vlasništva			Državno vlasništvo			Privatno vlasništvo			Zadružno vlasništvo			Mješovito vlasništvo		
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
Broj poduzetnika		35.089			94			34.851			42			102	
Broj dobitaša		22.936			68			22.780			22			66	
Broj gubitaka		12.153			26			12.071			20			36	
Broj zaposlenih	322.468	330.102	102,4	68.300	65.898	96,5	224.124	235.785	105,2	29	34	117,2	30.015	28.385	94,6
Ukupni prihodi	320.816.416	328.040.304	102,3	47.888.254	45.114.180	94,2	221.940.906	237.606.705	107,1	18.493	44.514	240,7	50.968.764	45.274.905	88,8
Ukupni rashodi	312.618.323	315.920.498	101,1	43.728.827	40.690.309	93,1	220.472.853	230.675.850	104,6	20.153	46.943	232,9	48.396.490	44.507.396	92
Dobit prije oporezivanja	20.925.449	20.917.700	100	4.595.170	4.715.801	102,6	13.495.619	13.316.239	98,7	383	711	185,6	2.834.277	2.884.948	101,8
Gubitak prije oporezivanja	12.727.356	8.797.894	69,1	435.744	291.931	67	12.027.567	6.385.384	53,1	2.043	3.140	153,7	262.003	2.117.439	808,2
Porez na dobit	2.192.903	2.879.199	131,3	735.172	619.975	84,3	1.642.814	2.106.358	128,2	60	104	174,5	-185.143	152.762	-
Dobit razdoblja	18.625.676	17.673.113	94,9	3.825.355	4.076.315	106,6	11.784.546	11.212.669	95,1	324	607	187,6	3.015.451	2.383.521	79
Gubitak razdoblja	12.620.486	8.432.505	66,8	401.101	272.419	67,9	11.959.307	6.388.172	53,4	2.043	3.140	153,7	258.035	1.768.774	685,5
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	6.005.190	9.240.607	153,9	3.424.254	3.803.896	111,1	-174.761	4.824.497	-	-1.719	-2.533	147,3	2.757.416	614.747	22.ožu
Neto plaće i nadnice	22.071.633	23.223.816	105,2	5.242.555	5.233.984	99,8	14.110.159	15.314.937	108,5	1.309	1.299	99,2	2.717.610	2.673.595	98,4
Prosječna mjesecna neto plaća po zaposlenom	5.704	5.863	102,8	6.396	6.619	103,5	5.246	5.413	103,2	3.761	3.184	84,7	7.545	7.849	104
A. Potraživanja za upisani i neuplaćeni kapital	28.444	29.922	105,2				27.437	28.915	105,4	5	5	100	1.003	1.003	100
B. Dugotrajna imovina	420.313.432	437.611.641	104,1	218.260.938	217.830.512	99,8	158.574.614	176.532.170	111,3	25.068	26.278	104,8	43.452.812	43.222.681	99,5
C. Kratkotrajna imovina	187.034.153	189.818.093	101,5	25.796.686	27.843.589	107,9	139.555.977	141.360.872	101,3	73.233	64.204	87,7	21.608.257	20.549.428	95,1
D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	6.240.161	5.892.611	94,4	698.799	1.419.329	203,1	5.036.319	4.080.656	81	160	20.748	12.929,90	504.882	371.879	73,7

	Ukupno svi oblici vlasništva			Državno vlasništvo			Privatno vlasništvo			Zadružno vlasništvo			Mješovito vlasništvo			
	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	
F. UKUPNA AKTIVA = UKUPNA PASIVA	613.616.189	633.352.267	103.2	244.756.422	247.093.430	101	303.194.347	322.002.612	106.2	98.466	111.234	113	65.566.954	64.144.991	97.8	
A. Kapital i rezerve	237.341.719	259.597.582	109.4	132.560.741	137.292.140	103.6	66.838.739	84.489.135	126.4	11.354	10.238	90,2	37.930.885	37.806.069	99.7	
B. Rezerviranja	10.003.013	10.851.040	108.5	2.516.989	2.794.522	111	3.226.721	3.411.249	105.7				4.259.303	4.645.270	109.1	
C. Dugoročne obaveze	169.371.119	157.914.740	93.2	69.567.194	65.795.221	94.6	93.542.523	86.373.834	92.3	56.982	34.862	61,2	6.204.419	5.710.824	92	
D. Kratkoročne obaveze	174.340.014	182.950.076	104.9	27.169.211	28.583.595	105.2	130.466.925	138.799.000	106.4	29.427	61.500	209	16.674.450	15.505.981	93	
E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	22.560.325	22.038.829	97.7	12.942.286	12.627.953	97.6	9.119.438	8.929.394	97.9	703	4.634	659,7	497.898	476.847	95.8	
Broj poduzetnika tekuća godina		35.089			94			34.851			42				102	
Broj izvoznika		6.638			32			6.560			2				44	
Broj uvoznika		5.631			26			5.558			2				45	
Izvoz	43.594.264	45.736.969	104.9	1.861.128	1.578.766	84.8	28.416.981	32.416.014	114.1	315	383	121,6	13.315.841	11.741.808	88.2	
Uvoz	59.907.550	63.142.304	105.4	2.237.604	2.834.753	126.7	39.388.282	44.742.884	113.6	29	301	1.037,30	18.281.634	15.564.366	85.1	
Trgovinski saldo	-16.313.286	-17.405.334	106.7	-376.476	-1.255.987	333.6	-10.971.302	-12.326.870	112.4	286	82	28,7	-4.965.794	-3.822.558	77	
Broj poduzetnika tekuća godina		35.089			94			34.851			42				102	
Broj investitora		7.173			62			7.053			4				54	
Broj poduzetnika bez investicija		27.916			32			27.798			38				48	
Investicije u novu dugotrajanu imovinu	18.417.643	18.559.935	100.8	5.808.849	6.823.030	117.5	9.146.389	8.227.373	90	283	69	24,2	3.462.123	3.509.463	101.4	